

Ljubljanska banka nadaljuje tradicijo GORENJSKE KREDITNE BANKE

LETU XXV. — Številka 11

Ustanovitelji: obč. konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka in Tržič — Izdaja CP Gorenjski tisk Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič — Odgovorni urednik Albin Učakar

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

GLAS

Prešernovi nagrajenci za leto 1972

Pisatelj IVAN JAN je dobil Prešernovo nagrado za svojo knjigo Dražgoška bitka. Podeljuje mu jo vseh pet gorenjskih občin hkrati.

Akademski slikar IVE SUBIČ si je Prešernovo nagrado zaslужil s 30-letnim ilustratorskim delovanjem. Podeljuje mu jo skupščina občine Škofja Loka.

JAKA COP je prejel Prešernovo nagrado za živiljenjsko delo na področju fotografije. Nagrado mu podeljuje skupščina občine Jesenice.

Pisatelj LOJZE ZUPANC je prejel Prešernovo nagrado za zbirko povesti Zlato pod Bleščem. Podeljuje mu jo je skupščina občine Škofja Loka.

Profesor VIKTOR JESENIK je dobil Prešernovo nagrado za prevod antologije sodobne slovenske poezije v francoščino. Podeljuje mu jo skupščina občine Kranj.

KRANJ, sreda, 9. 2. 1972

Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik. Od 1. januarja 1958 kot poltednik. Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko. Od 1. januarja 1964 kot poltednik in sicer ob sredah in sobotah.

Kranj, 8. februarja — Ob navzočnosti predstavnikov kulturnega in družbenopolitičnega življenja z vse Gorenjske so ob 18. uri v Prešernovem gledališču v Kranju podelili Prešernove nagrade za leto 1971. Na predlog žirije za podelitev Prešernovih nagrad v sestavi France Planina iz Ljubljane (predsednik žirije), Cene Avguštin (Kranj), Egidij Gašperšič (Radovljica), Kamilo Legat (Tržič), Janez Bedina (Tržič), Andrej Pavlovec (Škofja Loka), Anton Polenec (Kranj), Jože Šifrer (Jesenice), Franc Žvan (Jesenice), Ivan Ribič (Radovljica) in Lojze Filipič (Ljubljana) so vse gorenjske občine podelile Prešernovo nagrado pisatelju IVANU JANU. Pisatelju LOJZETU ZUPANCU in akademskemu slikarju IVETU SUBICU je nagrada podelila škofjeloška občinska skupščina. Profesorju VIKTORU JESENIKU in muzealski skupini ANA BENEDETIC, FRANC BENEDIK, LOJZE GOSTIŠA, MIRA MIHEVČEVA in MARTIN PRESEREN je nagrada podelila kranjska občinska skupščina. Jeseniška občinska skupščina pa je podelila Prešernovo nagrado JAKU COPU.

Radovljiska občinska skupščina, ki je o predlogu za podelitev Prešernovih nagrad razpravljala na seji v ponedeljek, je sklenila, da se v imenu vseh gorenjskih občin podeli nagrada Ivanu Janu.

Vdanašnji številki posebna kulturna rubrika Snovanja

ANA BENEDETIC, FRANC BENEDIK, LOJZE GOSTIŠA, MIRA MIHEVČEVA in MARTIN PRESEREN so dobili Prešernovo nagrado za moderno muzeološko prezentacijo NOB gradiva v Gorenjskem muzeju v Kranju. Podeljuje jim jo skupščina občine Kranj

Teden slovenske drame

od 7. do 13.
februarja

CETRTEK, 10. februarja, ob 19.30 — Jovanovič: RAJ NI RAZPRODAN — uprizori Mestno gledališče ljubljansko; ob 16. uri bo predstava za red DIJASKI II;

Petak 11. februarja, ob 19.30 — A. T. Linhart: TA VESELI DAN ali MATICEK SE ŽENI — uprizori SNG - Drama iz Maribora;

jubilejna
m e s a n i c a
BRAVO

Špecerija
BLED 15

NAGRAJUJE Z
UŽITKOM IN
POČITNICAMI
NA MORJU

JESENICE

● Danes popoldne bo v sejni dvorani družbenopolitičnih organizacij na Jesenicah seja izvršnega odbora občinske konference SZDL Jesenice. Na seji se bodo dogovorili o uresničitvi programa dela, ki so ga sprejeli na zadnji seji, o organizaciji razprave o spremembah statuta Socialistične zveze in razpravljalji o nekaterih drugih vprašanjih.

● Na zadnji seji komisije za vzgojo in varnost v prometu so razpravljali tudi o poteku akcije Na cesti nisi sam po osnovnih šolah jeseniške občine. Ugotovili so, da poteka zadovoljivo in da se bodo pionirji iz osnovnih šol udeležili najprej tekmovanja med razredmi, potem občinskega tekmovanja o varnosti v prometu, najboljši pa se bodo udeležili 4. republiškega tekmovanja pionirjev, ki bo 6. maja v Novi Gorici. Nekateri pionirji jeseniške občine pa se bodo udeležili tudi srečanja pionirjev-prometnikov, ki bo 3. junija v Murski Soboti. Lani je bilo v prometno akcijo vključenih 70 odstotkov jeseniške mladine, ugodne rezultate pričakujejo tudi letos. D. S.

KRANJ

● Danes popoldne se bosta na skupni seji sestala izvršni odbor občinske konference socialistične zveze in predsedstvo občinske konference zvezde mladine Kranj. Oba organa bosta razpravljala o skupnem akcijskem programu, v katerem je predvideno izvajanje ustavnih amandmajev, priprave na volitve, odpravljanje socialnih razlik, družbenopolitično usposabljanje, sodelovanje v krajevnih skupnostih itd.

● Prihodnji teden bosta komite občinske konference zvezde komunistov in občinska konferenca socialistične zveze na ločenih sejah razpravljala o osnutku resolucije o razvoju gospodarstva in družbenih služb v kranjski občini za letos.

A. Z.

RADOVLJICA

● Za člane občinskega sindikalnega sveta in za člane občinskih strokovnih odborov sindikata je bil v ponedeljek v Radovljici celodnevni seminar, ki sta se ga udeležila tudi Tone Kropušek in Bogdan Kavčič. Tone Kropušek je govoril o družbenoekonomskih izhodiščih ekonomske politike za letos in o nalogah sindikatov, Bogdan Kavčič pa o temeljni organizaciji združenega dela kot ustavni kategoriji. Na seminarju so razpravljali tudi o delovnih programih sindikata in o drugih organizacijskih vprašanjih.

● V petek dopoldne bo na Bledu v okviru Gozdnega gospodarstva četrti seji centralnega sveta kmetov lastnikov gozdov. Pogovorili se bodo o usklajevanju nalog pri gospodarskem utrjevanju podeželja in o predlogu o ustanovitvi hranilno-kreditne službe.

A. Z.

ŠKOFJA LOKA

● Jutri, 10. februarja, ob 17. uri, bo član IS SRS Marjan Dolenc imel v dvorani skupščine občine Škofja Loka predavanje o monetarnih in ekonomskeh gibanjih v svetu ter o vlogi in položaju Jugoslavije v teh gibanjih. Predavanje, ki ga organizira občinski sindikalni svet in delavska univerza Škofja Loka, je prvo iz ciklusa šestih aktualnih strokovnih in družbeno-političnih razgovorov, namenjenih vodilnim dejavcem v gospodarstvu.

(Ig)

Pobratenje med Škofjo Loko in Seli

Odborniki skupščine občine Škofja Loka so na svoji zadnjem seji prejšnjo sredo, 2. februarja, sprejeli predlagano pobratenje s Selom na avstrijskem Koroškem. Poprej je predsednik skupščine Zdravko Krvina nanihal nekaj podatkov in osvetil stike, ki več kot opravljajo medsebojno zbljanje obe komuni.

Občina Sele meri 75,29 kvadratnih kilometrov. Slovenec so tu v veliki večini, vendar pa absolutno število prebivalcev spritoč pomanjkanja zadovoljivih virov zaslužka (industrije in obrti skoraj ni) nagnjo pada. Lani so našteli

le še 845 ljudi. Težak položaj, v katerem se je znašla krajevna oblast z županom Hermannom Velikim na čelu, jo sili v odpiranje navzven, v iskanje stikov tostran Karavank pri rojakih v Sloveniji. Pretekli dve leti sta minili v znamenju prijateljskega sodelovanja in večkratnih obiskov škofjeloške delegacije v Selih in Korošev v Škofji Loki. Sodelovanje nameravajo poslej še opredeliti, in sicer predvsem na kulturno-prosvetnem ter športnem področju. Za slovensko manjšino, ki je kot otoček sredi avstrijskega "morja", bo to nedvomno izrednega pomena. I. G.

Sklep o participaciji odložen

Kljud več pomislek, ki so jih izrekli odborniki na ponedeljkovi seji skupščine skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Kranj, so vendarle izglasovali sklep o prispevni stopnji za zdravstveno zavarovanje v letu 1972. Odborniki so glasovali za višjo prispevno stopnjo od lanske, to je za 7 odstotkov prispevka od osebnega dohodka, vendar pa so sklenili, da bodo o tej stopnji razpravljali še enkrat v marcu. Takrat bo verjetno že znano, ali bodo sproščena blokirana sredstva v višini 460 milijon din. Če bo ta denar vrnjen socialnemu zavarovanju v gorenjski regiji, potem gorenjskega gospodarstva v letosnjem letu ne bo treba obremeniti z višjo prispevno stopnjo. Skupščina se je zavzela za to, da se skupščini SRS pošlje zahtevo po deblokiranju omenjene vsote. Znano je, da se pravljiva zakon, po katerem naj bi se vsa sredstva blokirana v lanskem letu uporabljala za nepročakljivo bilanco federacije ali pa za brezobrestno republiško posojilo za dobro petih let.

Po finančnem načrtu skladu za leto 1972 in s sprejetim sklepom se bo povečala tudi stopnja prispevka od nesreč pri delu: prispevek bo večji zaradi sofinanciranja izgradnje kliničnih bolnišnic v Ljubljani in pa zaradi investicij v zdravstveno mrežo na Gorenjskem.

Skupščina je razpravljala tudi o predlogu o večji participaciji zavarovancev k stroškom zdravljenja. Odborniki pa so imeli glede participacije toliko pripombe, da jih bo treba posebej preučiti. Zato bodo o višini participacije sklepali še enkrat na prihodnji seji skupščine. Sprejeli pa so sklep o ukinitvi tako imenovane negativne liste zdravil (zdravila, ki se niso predpisovala na recept in jih je moral zavarovanec v celoti plačati). Namesto tega je bila sprejeta lista 62 večno zelo dragih zdravil, ki jih bodo zavarovanci lahko odslej dobivali na recept, njihovo predpisovanje pa bo kontrollirala zdravstvena služba in pa služba socialnega zavarovanja.

L. M.

POSLANSKA PISARNA**USTAVITI DROBLJENJE ZEMLJISC**

● Poslanec republiškega zbora slovenske skupščine Martin Košir je postavil naslednji poslanski vprašanje:

»Ali izvršni svet in njegovi organi že pripravljajo vsebinske spremembe v sistemu dedovanja posebno glede dedovanja zemlje? Ce te priprave že potekajo, me zanima, kako daleč prava?«

Martin Košir je ti vprašanje postavil na podlagi javnih razprav o problemih naše vasi. V razpravah je namreč veliko slišati mnenja o drobljenju kmečkih gospodarstev in zemljiških posesti. O posledicah najbrž ni treba posebej govoriti. Znano je namreč, da prav drobljenje gospodarstev in zemljišč zavira razvoj in modernizacijo našega kmetijstva. Takšno stanje pa med drugim omogoča tudi sedanji sistem dedovanja, zaradi česar zemlja vse bolj prehaja v roke nekmetov.

KAKO JE Z MLADINSKIM GLEDALISCEM V LJUBLJANI?

● O tem je na seji prosvetno kulturnega zbora republiške skupščine decembra lani spregovoril poslanec Jože Bohinc iz Radovljice. Dejal je, da smo v zadnjem času priča precejšnjemu težavam pri financiranju mladinskega gledališča v Ljubljani. To ustanovo financira skupščina mesta Ljubljana. Poleg dearnarnih pa se to gledališče srečuje tudi s kadrovskimi težavami.

Zato je poslanec Jože Bohinc vprašal, če kulturna skupnost Slovenije predvideva za letos kakšna sredstva za sofinanciranje ali vsaj delno podporo za normalno dejavnost mladinskega gledališča.

Poudaril je, da ima mladinsko gledališče v slovenski skupnosti poseben značaj, saj ne deluje le v Ljubljani, ampak spodbuja k ustvarjalnemu delu mlade pionirske in mladinske igralske skupine po šolah in v kulturnih organizacijah po Sloveniji.

Zato je poslanec predlagal, da bi kulturna skupnost Slovenije in ljubljanska kulturna skupnost dali pobudo za sklenitev družbenega dogovora, s katerim bi se kulturne skupnosti v občinah obvezale, da bodo sofinancirale del programa mladinskega gledališča, namenjenega za gostovanja po Sloveniji. Tako pobudo pa naj bi podprtja tudi zveza kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije, ki s svojim programom in delom prav tako spodbuja ustvarjalnost mladih.

Na obe poslanski vprašanji še nista bila dana odgovora, zato ju bomo objavili kasneje.

PROBLEMI STRAŽISCA IN ZALOGA

● Poslanska pisarna je v zadnjem času organizirala že več razgovorov s krajevnimi političnimi aktivisti v kranjski občini o problemih, ki tarejo posamezne krajevne skupnosti. Takšni razgovori so bili v Podbrezjah, Dupljah in v krajevni skupnosti Huje, Planina, Cirče. Tudi za naprej pripravlja poslanska pisarna takšne sestanke na terenu, na katerih poleg poslancev sodelujejo tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij in občine.

Pred nedavnim pa sta bila takšna sestanka tudi v Stražišču in Zalogu.

V Stražišču so razpravljali o komunalnih delih v tem letu in urejanju komunalnih in drugih vprašanj do 1975. leta. V tej rubriki omenimo le to, da je za letos iz različnih virov predvideno za komunalna dela na območju Stražišča in okolice prek 5,6 milijona novih din in da bo do leta 1975. dan še večji poudarek reševanju tovrstnih problemov na tem področju kranjske občine.

V Zalogu pa so mintilo nedeljo razpravljali o vodno-gospodarskih delih v krajevni skupnosti in o drugih vprašanjih tega kraja.

A. Zalar

Iljubljanska banka

Termopol ima vse možnosti za razvoj

V Termopolu najprej ustanovili strokovne

Ivan Ribič je bil rojen pred štiridesetimi leti v Celju. V Ljubljani se je izučil obrti in se že kot vajenec vpisal v srednjo tehnično šolo. Kasneje se je zaposlil v Iskri. Pred nekaj leti je sodeloval v Iskrinem inženiringu v Bombayu v Indiji, potem pa je bil tri leta in pol delal v predstavništvu Iskre v New Yorku. Od tu pa je pred dvema mesecema prišel na delovno mesto direktorja v Termopol v Sovodenj v Poljanski dolini. Zanimalo nas je, zakaj se je odločil za delo v odročnem in majhnem kraju v majhnem podjetju.

»V New Yorku sem spoznal predsednika škofjeloške občinske skupščine Zdravka Krvino. Veliko mi je pripovedoval o Skofji Loki, raz-

službe — Nerešeno vprašanje prostorov

velikem mestu in sem želel, da bi po vrnitvi v domovino živel v manjšem kraju. Zato sem se prijavil in bil sprejet. Seveda je na mojo odločitev vplival tudi podatek, da je industrija, ki se ukvarja s predelavo plastičnih mas, izredno konjunkturna in ima zato podjetje velike možnosti za razvoj.«

• »Česa ste se najprej lotili?«

»Največja slabost kolektiva je bila, da niso imeli strokovnjakov in strokovnih služb. Zato smo takoj ustanovili finančno, komercialno, tehnično in splošno službo. Vodijo jih strokovnjaki z visoko izobrazbo. Poleg njih pa smo zaposlili nekaj delavcev s srednjo šolo. Za začetek kar precej. Letos name ravamo zaposlititi še dva komercialista in potem skladno s širjenjem podjetja več trgovskih potnikov. Razpisali bomo tudi več štipendij za dijake srednjih šol, ki so doma iz Sovodenja in okolice.«

Drug velik problem podjetja je pomanjkanje prostorov. Stiskamo se v nekaj prostorih zadružnega doma in v nekdanji čevljarski delavnici. S kmetijsko zadružno smo se pogovarjali o izpraznitvi zadružnega doma, a nismo uspeli. Prav tako ni uspel referendum o priključitvi obrata Jelovice v Sovodenju k Termopolu. Za silo smo si pomagali tako, da so nam gasilci odstopili dvorano v gasilskem domu, kjer že teče proizvodnja PVC oblog za avtomobile.«

• »Kakšno vrednost proizvodnje ste dosegli lani in kaj predvidevate za letos?«

»Lani je kolektiv Termopol izdelal za 5.846.000 dinarjev proizvodov, čeprav so v začetku leta planirali proizvodnjo v vrednosti 6.350.000 dinarjev. Vzrok za manjšo proizvodnjo je predvsem v slabosti organizacije poslovanja. Ob koncu leta pa smo že podpisali pogodbo s Tomosom iz Kopra za izdelavo PVC oblog za avtomobile v vrednosti 2.000.000 dinarjev. Za IMV Novo mesto pa oblogo že izdelujemo in letos računamo na 1.500.000 dinarjev. Standardnih izdelkov kot so mape, koledarji, ovitki in drugo, pa bomo izdelali za 5 milijonov dinarjev. Zato mislim, da plan 10 milijonov bruto prometa za letos ni previsok. Pogovarjam pa se tudi za izvoz avtomobilskih oblog za audy in renault. Vzorce smo že poslali in kupci so z njimi zadovoljni.«

• »Koliko je v Termopolu zaposlenih in kakšni so osebni dohodki?«

»Kolektiv ima sedaj 88 članov. Ker nismo rešili vprašanja prostorov, letos ne predvidevamo povečanje števila zaposlenih. Poprečni osebni dohodki so lani znašali 1120 dinarjev. Letos ne pričakujemo bistvenih sprememb. Odločili smo se namreč za gradnjo manjše proizvodne hale. Denar bomo zbrali sami, nekaj tudi na račun osebnih dohodkov. Delavski svet pa je sprejel sklep, da bomo vsak mesec delali po eno prosto soboto, zaslužek pa bomo namenili za novo halu.«

L. Bogataj

Ivan Ribič, direktor Termopol

Planina čez 10 do 15 let

Sredi minulega leta se je na Planini pri Kranju začel uresničevati sklep kranjske občinske skupščine, da se bo v prihodnjih 10 do 15 letih stanovanjska gradnja nadaljevala na tem področju. Odobrenih je bilo okrog 35 hektarov zemljišča za okrog 4000 družbenih stanovanj oziroma 12 do 15 tisoč prebivalcev, kar je približno dvakrat več kot je imelo mesto Kranj prebivalcev pred vojno.

Za začetek gradnje je bilo najprej treba opraviti glavna komunalna dela: kanalizacija in vodovod. Oboje je bilo že v sedanjem naselju velik problem. Tovrstna komunalna dela sedaj potekajo po programu, začela pa se je tudi že gradnja sedmih stanovanjskih objektov, v katerih bo okrog 200 stanovanj. Ta stanovanja bodo vseljiva po programu še letos, medtem ko bo spomladis stekla gradnja še treh stanovanjskih objektov, ki bodo vseljivi prihodnje leto.

Podjetje za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj trenutno pripravlja predlog zazidalnega načrta za okrog

1000 stanovanj na Planini. Razprava o njem se bo najbrž začela aprila letos. Zaradi povečanja števila prebivalcev na tem območju pa bo že letos zgrajena prva faza kotlarne, ki bo veljala okrog 6 milijonov novih dinarjev, predvidena pa je tudi izgradnja potrošniškega centra in 120 garaž. Nadalje so s podjetji Elektro, PTT in Vodovod tudi že podpisane pogodbe za komunalna dela v vrednosti 5,73 milijona novih dinarjev.

Tako bo Planina s postopno gradnjo stanovanj dobivala tudi povsem drugačni videz od sedanjega: urejeno in asfaltirano cestno omrežje, zelenice, prostori za otroke (igrišča oziroma peskovniki), parkirni prostori, trgovine, prostori za družbeno in družabno dejavnost s kino dvorano ltd. Najpomembnejše pa je, da bo končno rešen problem z vodo in kanalizacijo. Hkrati pa načrtovalci že sedaj napovedujejo, da v urejenem naselju ne bo več prostora za različne provizorične garaže, drvarnice in podobno, ki jih je v sedanjem naselju kar precej.

A. Zalar

Iz Železarne

OMEJITEV ELEKTRICNE ENERGIJE: prejšnji teden so morali v Železarni Jesenice omejiti porabo električne energije. Termoelektrarna Šoštanj, ki naj bi z novim agregatom ublažila pomanjkanje električne energije, je sicer pripravljena za obratovanje, vendar z obratovanjem ne more pričeti vse dolet, dokler bo živo srebro pod ničlo. Električno energijo so morali v Železarni Jesenice omejiti na električnih pečeh in na elektrožararnih pečeh na Javorniku in predelovalnih obratih.

REKORDNA PROIZVODNJA: januarja so v treh obratih Železarni Jesenice presegli proizvodnjo. V obratu valjarne žice, martinare in v hladni valjarni so dosegli rekordno proizvodnjo. V valjarni žice so januarja presegli planske obveznosti za 1000 ton in tako dosegli najvišjo mesečno proizvodnjo. Proizvedli so 10.000 ton. V hladni valjarni so dosegli 2600 ton proizvodnje, v martinarni pa 26.000 ton proizvodnje.

SEJA KOMUNISTOV: za torek, 8. februarja, so komunisti jesenške Železarni sklical konferenco v delavskem domu pri Jelenu. Razpravljali naj bi o kadrovski in organizacijski okredivi komunistov v Železarni in o aktivnosti komunistov.

TECAJ ZA ZERJAVOVODJE: kadrovski sektor jesenške Železarni je na osnovi razpisa zbral kandidate za žerjavovodski tečaj. V tečaj se je vpisalo 37 kandidatov.

Mesec ugodnih nakupov v poslovalnicah MURKE v Lescah Radovljici na Bledu in Jesenicah

MESEC
od 15.2. do 10.3. 1972
MURKE

Ijubljanska banka

Vse večje zaostajanje

RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti sprejel spomenico o plačevanju dela v družbenih dejavnostih.

Republiški odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije je 20. januarja na plenarni seji obravnaval predlog ukrepa družbenoekonomsko politike na področju splošne kolektivne porabe za leto 1972, ki jih je sprejel izvršni svet SR Slovenije na seji 16. januarja in izdal spomenico o plačevanju dela družbenih dejavnosti v letu 1972.

Republiški odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije ugotavlja in se strinja z ocenami gospodarskih razmer, ki so zaradi nestabilnosti, visoke stopnje inflacije, nelikvidnosti in prekomerne porabe izredno kritične. Ne more pa se strinjati s predlogom izvršnega sveta o največ 95-odstotni realizaciji sklenjenih samoupravnih sporazumov družbenih dejavnosti, razen če bi bil tak sklep sprejet za vse delovne ljudi v Sloveniji.

Predlog izvršnega sveta pomeni, da bi za nekvalificirane delavce v proračunsko financiranih dejavnostih lahko zagotovili največ 874 dinarjev osebnega dohodka za delo v rednem delovnem času, medtem ko samoupravni sporazumi določajo 920 dinarjev mesečno (800 dinarjev kalkulativni osebni dohodek in 15 odstotkov na račun poprečnega nadomestila faktorja stimulacije v gospodarstvu). Že samoupravni sporazumi družbenih dejavnosti določajo na zahteve verifikacijske komisije manjši osebni dohodek kot so ga zahtevali sindikati. Predlog izvršnega sveta to razliko še povečuje in nadomestilo za doseženi poprečni faktor stimulacije v gospodarstvu zmanjšuje od 15 na 10 odstotkov. Po podatkih za 11 mesecov lani znaša poprečni osebni dohodek pogojno nekvalificiranega delavca v gospodarstvu 1019 dinarjev, v družbenih dejavnostih pa 910 dinarjev ali 11 odstotkov manj. V šolstvu so bili osebni dohodki v poprečju za 12 odstotkov manj kot v gospodarstvu, v kulturi za 20 odstotkov, v umetnosti za 7 odstotkov, v znanosti za 6 odstotkov, v zdravstvu za 10 odstotkov, v socialni zaščiti za 12 odstotkov itd. Če upoštevamo različno udeležbo nadurnega dela in različne delovne pogoje ter predvidevanje, da se bodo osebni dohodki v gospodarstvu povečali letos v poprečju na zaposlenega za 15,7 odstotka, ugotovimo, da bi zaostanek družbenih dejavnosti za gospodarstvom narastel najmanj na 15 odstotkov.

Republiški odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti zato predlaga popravek tega predloga izvršnega sveta SR Slovenije tako, da bi vzeli za izhodišče 920 dinarjev osebnega dohodka za nekvalificiranega delavca, kar bo tudi v skladu s samoupravnimi sporazumi. Sindikat tudi poudarja, da je tudi ta vstop v sedanjih razmerah zelo nizka. Potrebno je, da vse družbenе, politične in samoupravne interesne skupnosti ter drugi plačniki dela družbenih dejavnosti in delavci družbenih dejavnosti ukronejo vse, da bo vsak dinar zaslužen z delom in da bodo uveljavljene določbe samoupravnih sporazumov, ki priznavajo upravičenost delitve samo v skladu z izvršenim programom dela.

Ni sprejemljiv tudi predlog izvršnega sveta, da bi za sklope skupne porabe predvideli le stanovanjski prispevek in 600 dinarjev. Naredili bi veliko napako, če bi črtali sredstva za strokovno izobraževanje delavcev in družbeno prehrano. Merila samoupravnih sporazumov o osebnih prejemkih na račun materialnih stroškov je treba izvesti, prav tako merila o skladnih skupne porabe (dnevna 80 dinarjev, kilometri 90 par, strokovno izobraževanje najmanj 1 odstotek in skupne in socialne potrebe delavcev 0,3 odstotka od neto osebnih dohodkov). Ker je znesek za rekreacijo predviden v razponu od 300 do 600 dinarjev, predlaga sindikat delavcev družbenih dejavnosti najmanj 400 dinarjev letno, za družbeno prehrano pa najmanj 40 dinarjev mesečno.

Iz neurejenega doma v brezplačno varstvo?

V radovljiški občini so lani namenili za razne oblike družbenе pomoči socialno ogroženim občanom več kot 133.700 dinarjev. Pri tem pa ugotavljajo, da posamezne denarne pomoči še vedno niso zadostne in ne v skladu z življenjskimi stroški, razen tega pa se dobro zavedajo, da bodo morali v prihodnje reševati še druge probleme, ki bodo zahtevali še nova in nova sredstva. Že lani so povečali poprečne zneske denarnih pomoči, vendar bodo morali tudi letos računati na občuten dvig življenjskih stroškov.

STALNE POMOČI

Lani je znašala poprečna stalna pomoč ostaremim socialno ogroženim ljudem v radovljiški občini 201 din. pomoč mladoletnikom pa 130 din. Stalno pomoč je prejelo 15 mladoletnikov in 103 odrasli, nesposobni za delo. Prejemnikom stalne pomoči tudi vsako zimo namejajo dodatno pomoč za ozimico. Tako so lani za stalne pomoči porabili 350.000 dinarjev.

Za pomoč žrtvam fašizma so lani namenili 5000 dinarjev, enkratno denarno pomoč pa so delili v 51 primerih, kar jih je veljalo skupno 20.000 din.

OSKRBNINE PO ZAVODIH IN DOMOVIH

Oskrbnine za socialno ogrožene, ki prebivajo v zavodih za ostarele, se stalno večajo. V radovljiški občini so ob začetku leta predvidevali, da bodo za oskrbovance iz radovljiške občine, ki so po domovih na Gorenjskem, porabili 460.000 din, vendar je vsota zaradi povečanja oskrbnin narasla na 570.000 din. V zavodih imajo 57 oskrbovancev, od tega 6 v zavodih za duševno prizadete. Za 30 oskrbovancev plačujejo vso oskrbino, 27 oskrbovancev pa oskrbnino delno plačuje z lastnimi dohodki. 24 oskrbovancem dodajajo v radovljiški občini še dodatnih 30 dinarjev, za osebne potrebe,

Za tiste oskrbovance iz radovljiške občine, ki so v domu dr. Franceta Berglja na Jesenicah, bodo morali plačevati še nekaj dodatnega denarja, ki bo namenjen za obnovitev doma. Izračunalni so, da zdaj znaša dnevna oskrbnina za oskrbovanca v zavodu ali domu za ostarele od 34 do 54 dinarjev.

MLADINA V ZAVODIH

37 otrok in mladoletnikov iz Radovljice je zdač po zavodih, večina izmed njih zaradi tatvin po turističnem Bledu ali Bohinju, 28 otrok pa je duševno zaostalih. Po sklepnu sodišču so poslali v zavode 7 mladoletnikov, po odločbi oddelka za družbenе službe pa dva mladoletnika. Ob tem so socialnj delavelci na občini veseli in zadovoljni, ker so lani uspeli najti zaposlitev za 10 otrok, ki so preživljali svojo mladost v vzgojnih zavodih in so se pozneje z veliko voljo in tru-

preživljvanje. Njim so lani namenili od 200 do 300 dinarjev mesečno.

Pripravljajo tudi predlog, da bi omogočili brezplačno varstvo vsem tistim otrokom, katerih starši nimajo zadostnih dohodkov, da bi za svojega otroka plačevali redno oskrbnino v vzgojno varstvenih ustanovah. Brezplačno varstvo naj bi letos omogočil 25 socialno ogroženim otrokom. Ta predlog, ki je predlagali v obravnavo obornikom občinske skupščine.

PROBLEM ALKOHOLIZMA

Prizadevajo si, da bi uredili vzgojno varstveno ustanovo v Radovljici in zdravstveni dom, ki je v obupnih razmerah. Premislijo, da v novem domu za ostarele, ki bi ga v Radovljici potrebovali.

V Radovljici imajo klub zdravljivih alkoholikov v katerega je vključenih okoli 24 oseb, ki so se zdravili zaradi alkoholizma. Upravo, da se bodo vanj vključili tudi vse ostale zdravljive alkoholiki in da bodo pravilno vsaj deloma omilili, saj zavajajo alkoholika več kot pol milijona \$ dinarjev.

Tudi v Radovljici imajo stalne težave s priseljenimi, ki se zaposljujo v občini, a nimajo niti najnujnejšega za življenje. Najhujši je za priseljence prav stanovanjski problem.

D. S.

Borci 31. divizije!

Borce 31. divizije (Gradnikove, Prešernove in Vojkove brigade ter drugih enot divizije) vabimo z njihovimi svojci vred na tradicionalno tovariško srečanje, ki bo letos v Domu JLA v Ljubljani, 4. marca ob 19. uri.

Odbor borcev 31. divizije

Popravek

V 9. številki Glasa je na 2. strani v sestavku pod naslovom Pred krajevnimi konferencami ZZB NOV, ki nam ga je poslal naš dopisnik Srečko Sorli, po moji krivdi in nepazljivosti prišlo do hude napake. Predzadnji odstavek se pravilno glasi: »In nesene so bile tudi misli o temeljsem sodelovanju organizacij ZZB NOV in ZK, pri tem pa bi bilo potreben osvetlit nekatere pojave o

izključitvah in izbrisih člena ZZB NOV iz ZK, krajevne organizacije pa naj bi preučile te primere in tudi predlagale za sprejem v ZK dejanje in predane člane ZZB NOV in ne... bodo skušali ugotoviti, zakaj so v zadnjem času člani občinskega odbora ZZB NOV izstopali ali bili izključeni iz ZK. Za napako, ki je nastala ob prirejanju članka, se opravičujem bralcem, tov. Sorliju, občinskemu odboru ZZB NOV Jesenice in občinske konferenci ZKS Jesenice.

Darinka Sedej

Kako potekajo Prešernova slavja na področju kranjske občine?

V petek, 4. t. m., je bila ob zares številni udeležbi kranjskega kulturnega občinstva odprtja v Prešernovi hiši razstava slovenskih reproduciranih ponatisov. Videli smo v zvestih fotoprintih skoro vso najbolj žlahtno literaturo, ki jo je kdajkoli napisalo slovensko pero, od Trubarja do Ketteja, Cankarja, Kosovela in Bora.

Istega dne je bila v galeriji stare Mestne hiše odprtta razstava prekmurških likovnikov. V renesančni dvorani v prvem nadstropju pa je priznani skladatelj Peter Lipar s koncertom svojih del slavil 40. obletnico svojega umetniškega delovanja.

V soboto, 5. t. m., je bil v zadružnem domu na Primkovem izjemno lep Prešernov večer. Pevski zbor domače Svobode je zapel vrsto pesmi na Prešernova besedila, gostje z Bele pri Preddvoru pa so izvajali pretresljiv recital »Prijazna smrt, predolg se ne mudr!«. Razvesljivo dejstvo pa je, da je bila dvorana polno zasedena od

občinstva, ki je nenavadno zbrano sledilo programu.

V nedeljo, 6. t. m., je moški pevski zbor z Bele gostoval v Preddvoru. Kulturni dom je bil to pot zaseden do zadnjega prostora. Prešernovo slavje je tako združilo obe veliki letoviški vasi pod Zalato.

Istega dne je tudi kulturno umetniško društvo »Storžič« na Kokriči priredilo Prešernov večer. Poleg domačega pevskega zbora je v sporedu sodeloval kulturni aktiv z Bele. Domačini so ob tej priložnosti počastili tudi 50-letnico tovariska Franca Smuca, predsednika KUD na Kokriči. Vsekakor pa je priložnostna likovna razstava slikarju Lojzeta Dežmanu (9 slik v olju) in kiparja Ivana Bruna (7 reliefov v javorjevem, jesenovem in hrastovem lesu) obohatila kulturni praznik na Kokriči. — Prav bi bilo, če bi slikarski samorastnik Lojze Dežman, ki ima za seboj že sedem razstav, pokazal svoja dela tudi v Kranju v galerijskih prostorih Prešernove hiše.

C.Z.

KOROSKI VECER V RADOVLJICI — Ob slovenskem kulturnem prazniku je bila v petek ob 19.30 v dvorani radovljiske graščine zanimiva prireditve z naslovom Koroški večer v Radovljici. Na prireditvi je nastopil moški pevski zbor SPD Kočna iz Sveč na Koroškem. Recitatorska skupina delavske univerze pa je pripravila celovečerni recital poezije in proze sodobnih koroških avtorjev. Nekateri od njih so si prireditve tudi sami ogledali. Na slike pevski zbor Anton Tomaž Linhart iz Radovljice, ki je tudi nastopil na prireditvi Koroški večer.

V galeriji kranjske Mestne hiše so pretekli petek, 4. februarja, zvečer odprli razstavo likovne skupine DHLM (Danč, Huko, Logar in Mesarič) iz Murske Sobote. Prireditelj kulturnega dogodka je Gorenjski muzej Kranj. (tg) — Foto: F. Perdan

Osrednja knjižnica Kranj, Gorenjski muzej in Cankarjeva založba so ob izidu reproducirane ponatisa Poezij doktorja Franceta Prešerna iz leta 1847 pripravili razstavo slovenskih reproduciranih ponatisov. Fotografijo smo posneli na otvoritvi minuli petek ob 18. uru v Prešernovi hiši v Kranju. (tg) — Foto: F. Perdan

Na predvečer obletnice Prešernove smrti je kulturni aktiv z Bele pri Preddvoru v renesančni dvorani stare mestne hiše (Gorenjski muzej) v Kranju priredil spominski recital z naslovom »Prijazna smrt, predolg se ne mudr!«. Dan poprej so Beljani nastopili tudi na Kokriči. Obe predstavi sta bili dobro obiskani. (tg) — Foto: F. Perdan

Središče likovnikov na Jesenicah

Po sobotni otvoritvi razstave jeseniških likovnikov, ki so združeni v likovno sekcijo DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar, so se jeseniški slikarji skupaj s predstavniki likovnih sekcij Slovenije, Moderne galerije iz Ljubljane in Gorenjskega muzeja iz Kranja zbrali na sestanku in razpravljali o predlogu nekaterih likovnih skupin Slovenije in o pobudi Moderne galerije iz Ljubljane, da bi se vsi slovenski likovniki med seboj bolj povezovali, bolje sodelovali in ustvarili likovno središče kot center likovne umetnosti na Slovenskem. Namen ustanovitve središča likovne umetnosti pa ni le v tem, da bi se slovenski likovniki — amaterji med seboj bolje spoznavali in strokovno usposabljali, ampak tudi v tem, da bi z novim središčem lahko opazovali razvojno pot posameznih nadarjenih likovnikov in ne nazadnje, da bi likovna umetnost dobila tisto svojo vlogo v mestu v naši družbi, ki ji pripada. Slikarji — amaterji tako ne bi ustvarili in živeli le v okviru svoje skupine, z likovnim središčem bi jim nudili možnost, da bi se lahko predstavili slovenskemu človeku, ljubitelju likovne umetnosti.

Nekateri likovne skupine so zato predlagale, da bi ustanovili tak center na Jesenicah. Predlog so utemeljile z več ugotovitvami: jeseniška likovna sekcija DOLIK

D.S.

deluje nepretrgoma že 26 let, vsako leto privedi od 16 do 20 kvalitetnih likovnih razstav, člani stalno gostujejo doma in v tujini, skupina je doslej zelo dobro sodelovala z nekaterimi likovnimi sekcijami v Sloveniji, člani tesno sodelujejo tudi s slikarji iz zamejstva. Razen tega pa jeseniškim slikarjem — amaterjem stalno pomaga trije akademski slikarji in kiparji, ki žive na Jesenicah: Torkar, Čeh, Savinšek.

Razpravo o ustanovitvi središča likovnikov na Jesenicah sta podprtla tudi predstavnika Moderne galerije iz Ljubljane in Gorenjskega muzeja iz Kranja. Tovariš Križšnik je dejal, da je ustanovitev takega centra na Slovenskem še kako potrebna in da likovna umetnost danes še ne zavzema tistega mesta v naši družbi, ki ji upravičeno pripada, direktor Gorenjskega muzeja iz Kranja tovaris Cene Avguštin pa je dejal, da je zamisel, da bi slikarje, ki kažejo kvalitetne poskuse usmerjali v eno ali več središč, nujno potrebna urešnictvite in zato zasluži vso pohvalo.

Jesenicam se torej obeta središče, ki bo še bolj bogatilo že tako bogato tradicijo jeseniških likovnikov in jeseniško kulturno življenje na sploh. Vsekakor pri tem gradnja primerrega paviljona ne bi smela predstavljati prav nobenega problema.

D.S.

Zdaj je v radovljiski občini poleg knjižnice v Lescah najbolje urejena osrednja knjižnica v Radovljici — Foto: F. Perdan

Knjižničarstvo v radovljiski občini

Poleg osrednje knjižnice v Radovljici, ki je pred nedavnim dobila nove prostore, deluje v radovljiski občini še 14 podružničnih knjižnic na Bledu, v Lescah, Begunjah, Kropi, Podnartu, Stari Fužini, Bohinjski Bistrici, Srednji vasi, Gorjah, Zasipu, Kamni gorici, Mošnjah, na Brezjah in na Gorjušah. Vse te knjižnice imajo 39.300 knjig, lani pa so jih izposodili 57.100. To pomeni, da prebivalci radovljiske občine radi segajo po knjigah in obiskujejo knjižnice. Med knjižnicami, ki imajo največjo zalogo so Radovljica (10.600 knjig), Bledu (8000) in Lesce (4500). Vse druge knjižnice so manjše in zalogo do-

poljujejo s potujočo knjižnico. Slednja ima zdaj 3400 knjig.

Dobrih deset let je tega, ko so v enotno mrežo vključili vse ljudske knjižnice v občini. Pred tem so namreč vsake knjižnice nekako živutarile pri prostvenih društvih.

Trenutno pa sta na področju knjižničarstva v radovljiski občini dve težavi. Če odštejemo prizadevanja, da bi v prihodnjih letih povečali nabavo novih knjig, potem so to kadri in prostori. Pred leti je nabava knjig precej upadla in šele lani, ko je kulturna skupnost dodelila knjižnicam enkrat več sred-

stev kot prejšnje leto, so nabavo lahko povečali.

Trenutno so zaposleni v knjižnicah trije redni in 14 honorarni delavci. V prihodnje imajo v programu, da bodo dobili strokovno usposobljene delavce najprej v Lescah in nato še na Bledu. Potrebovali bi tudi strokovnega delavca za potujočo knjižnico. Vendar kot sami pravijo, so izgledi, da bi urednici ta program za zdaj majhnji. Glavna težava so predvsem sredstva.

Se večji pa so problemi glede prostorov. Najslabše prostore imajo trenutno na Bledu, v Begunjah in tudi v Zasipu. Na Bledu, kjer na leto izposodijo okrog 14 tisoč knjig, je knjižnica stisnjena v dve majhni sobi. Bilo je že več predlogov, da bi rešili ta problem. Zdaj se dogovarjajo o odkupu vile Valentina. Vsi naj bi odkupila občinska skupščina. V knjižnici pa pravijo, da malo upajo, da bo ta varianta kaj kmalu urednjena.

Podobno pa je tudi v Begunjah, kjer je knjižnica v provizorično zaprti verandi in kjer so razmere za normalno delo tako rekoč nemogoče. Pa vendar v tem kraju na leto izposodijo okrog 3400 knjig. V Zasipu pa so pred leti knjižnico iz prijazne soobe prestavili v kuhinjo kulturnega doma.

Sodelavci knjižnice v Radovljici pravijo, da glede teh problemov sami ne morejo ničesar ukreniti. Odvisno so od sredstev, od prizadevanosti krajevnih organizacij in včasih tudi od dobre volje posameznikov na terenu. A.Z.

Ijubljanska banka

Razstava nagrajencev

Včeraj, 8. februarja, popoldan so v prostorih Ljudske knjižnice odprli zanimivo razstavo vseh doslej izdanih romanov, povesti in novel letošnjih škofjeloških dobitnikov Prešernove nagrade, pisateljev Ivana Jana in Lojzeta Zupanca, ter številnih literarnih del, ki jih je likovno opremil tretji loški nagraje-

nec akademski slikar Ive Subič. Obiskovalci prikaza Subičevih risb, s katerimi so prav zadnje dni ovesene stene galerije na loškem gradu, bodo po tem lahko primerjali, kakšna je ilustracija v originalu in kakšna je potem, ko jo ponatisnejo v knjigi. Razstavo nameravajo zapreti konec tedna. (—ig)

Načrti gorjanske folklore

Folkorna skupina Gorje pri Bledu, ki deluje v okviru DPD Svoboda Gorje, letos praznuje 10-letnico delovanja. Ker se je pred nedavnim razširila vest, da je ta folkorna skupina razpadla, vendar se je kasneje izkazalo, da to ni res, smo obiskali vodjo skupine, 20-letno Danico Mandeljc iz Spodnjih Gorij.

«Večina folkornih skupin ima v jesenskih in zimskih mesecih težave, ker se starejši pari načerkat prav tačas poslovijo. Lansko jesen smo izgubili pet starejših

parov, ki pa smo jih kmalu nadomestili z novimi. Tako je v naši folkloristi skupini trenutno 12 parov (in trije člani ansambla) poprečna starost skupine pa je 20 let.»

»Kakšni so vaši načrti za prihodnje?«

»Zaradi pomladitve imamo trenutno vsak teden dvakrat vaje v dvorani kulturnega doma. Do sezone bomo naštudirali program, potem pa upamo na nastope na Bledu in na različna gostovanja. Prejšnja leta smo že gostovali v Italiji, Avstriji in v Srbiji. Redne prijateljske sti-

ke pa imamo z mestom Varaždin. Posebnih načrtov torej nimamo. Prepričana pa sem, da bomo imeli prihodnje sezono dosti nastopov in da bodo z nami povsod, kamor nas bodo povabili, zadovoljni.«

»In s kakšnimi težavami se srečujete pri delu?«

»Poleg odhajanja starejših plesalcev imamo največ težav z nošnami in zaradi zapovednosti plesalcev. Plesalci, člani naše folklorne skupine so doma iz spodnjih in Zgornjih Gorij, Rečice, Zasipa

in. Večina so delavec, med njimi pa so tudi kmetovalci in šolarji. Skratka, smo precej pisana družina, ki jo je večas težko dobiti skupaj, posebno, kadar smo za nastop obvezčeni zadnji hip. Upamo pa, da tudi letos pri tem ne bomo imeli posebnih težav.«

Danica, ki je bila na poselnem seminarju za folkloro v Ljubljani, je tudi povedala, da jim pri nabavi noš veliko pomaga društvo v Gorjah in da bo folklorna skupina letos prvič nastopila za 8. marca. A.Z.

Pomenki o Mengšu in njegovih ljudeh

Doktor Prežir

Ker je včeraj minila obletica smrtnega dne pravaka slovenskih poetov — naj bo zato tudi tale zapis posvečen njegovemu spominu.

Le odkod pa tole ime »doktor Prežir«? Leta 1885 je pisatelj Janez Trdina v okviru svojih bajk in povesti o Gorjancih napisal tudi »bajko Doktor Prežir.«

ZIVA LEGENDA

Razložil pa je Trdina sam to čudno obliko Prešernovega imena takole: »V bajki pripovedujem dolensko legendu o Preširu in Juliji. Vpletel sem tudi resnične prigodbe in reči iz njenega in njenega življenja. Ime mu je popačila moja preposta pripovedovalka Era v Prežir, ker takojšnji ljudje ne poznajo pridavnika Prešir.«

Trdina je bil — to smo že povedali — eden prvih slovenskih izobražencev, ki je Prešerna postavil tudi javno na prvo mesto našega slovstva. Zato se res ne smerimo čuditi, da je še v svojih poznejših letih rad bujal spomine na svoje mladostno srečanje s pesnikom. Zanimala pa ga je tudi osebnost njegove Julije — prav zaradi nje je nekoč pripravoval v Novo mesto, da bi jo osebno spoznal.

Seveda je v času Trdinovega stalnega bivanja med Dolnjimi Julija že davno spala na Šmihelskem pokopališču. A spomin nanjo je bil med Novomeščani še nenavadno živ.

Zato je naš mengeški rojak takoj po preselitvi v dolenske kraje poiskal družbo, ki je vedela marsikaj povedati o Prešernu in njegovi izvilenki.

Te pripovedi pa so tako toplo sočustvjujoče s Prešernom in njegovo Julijo, da jih moramo vsaj v izviečkih povedati širši Glasovi družini. Gorenjem bo gotovo ljubo slišati, kako so Dolnjeni že v prejšnjem stoletju oboževali našega Vrbana.

Pripoved preproste dekle Jere pa nam tudi odstre ne-pričazno tenčico, skozi katero že celo stoletje in več gledamo na Julijin značaj. Jera nam Julijo pokaže v dosti lepši luči, kot smo jo navajeni gledati. Sicer pa je tudi prvak naših prešernoslovcev dr. France Kidrič rekel, da bo treba ublažiti marsikatere pretrede črte, ki jih je vrisala v Julijino podobo ozkorost, nerazumevanje in eno-

stranska privrženost njenih sodobnikov. Nekritične danšnje prešernoljube utegnejo strezniti tele Kidričeve besede:

»Dejstvo je, da se Prešeren Juliji ni dopadel, kakor že pred Julijo raznim dekletom ne, ki so bile sicer njemu všeč. In nikdo ni upravičen, da bi Juliji zaradi tega bral levite, kajti pesniški talent le ni tista sila, zaradi katere bi se bilo dolžno njegovemu nositelju ukloniti vsako dekle.«

Tako odločno je zavrnili Kidrič očitno zmotno mnenje slovenskega občestva o Juliji Primčevi. In spet je bil Trdina še pred njim: v »bajki o doktorju Prežirju je o pesnikovi milici« nанизал mnogo dobrih besed o otožni novomeški gospe Juliji pl. Scheuchenstuelovi ...

PRESEREN IN TRDINA

To, da se je gimnazijec Drmavov Janez posebno poznal s pesnikom Prešernom, smo že zapisali. Zdaj je naša naloga, da še z nekaterimi dejstvi podpremo verodostojnost ali zanesljivost Trdinovih pričevanj o Prešernu.

Kot študent na Dunaju je skrbno zbiral podatke o pesnikovem človeškem liku, in sicer od tovarišev, ki so Prešerna bolje poznali. Leta 1857, ko je bil že profesor na Reki, je Trdina obiskal Prešernovo ožjo domačijo. Tako je na Bledu za dalj časa naselil pri pesnikovem soimenjaku in resničnem prijatelju Francetu Prešernu, sta bogatem bratrancu. Ta je vedel o pesniku marsikaj povedati, posebno mnogo živiljenjskih podrobnosti.

V Novem mestu je Trdina prijateljeval z doktorjem Andrejem Vojsko, ki je poznal Prešerna še iz Ljubljane; z očetom Antonom pa ga je leta 1847 videl v Naklem, kjer so bili vsi skupaj na gostiji pri župniku Blažu Blazniku.

Seveda je bilo v Novem mestu tedaj mnogo sodnikov in drugih uradnikov, ki so bili Prešernovi znanci še iz Ljubljane. Poznali pa so dobro tudi gospo Julijo in njenega soproga oblastnega Scheuchenstuela.

Torej virov za svojo pripoved o doktorju Prežirju in njegovi milici je imel Trdina dovolj pri roki. Zato pripovedi — pa čeprav je le »bajka in »legend« — lahko daamo vero.

(Se bo nadaljevalo)

Crtomir Zorec

Delavske univerze na Gorenjskem Radovljiska posebnost - kulturna vzgoja

Radovljisko delavsko univerzo so tako kot vse delavske univerze v Sloveniji ustavili 1959. leta. Po združitvi delavske univerze z Bledu, iz Bohinja in Radovljice so v radovljiski občini dobili eno ustanovitev do danes svoje samo univerzo, ki ima od prostore v stari graščini.

Delavska univerza v Radovljici je razširila svojo dejavnost predvsem v zadnjih nekaj letih. Pri tem se je najbolj povečalo število oddelkov za odrasle: delovodska šola, osnovna šola in komercialna šola. Več kot 200 slušateljev obiskuje te oddelke, kar je vsekakor zelo dober uspeh.

V svoj program na delavske univerzi vsako leto vključijo jezikovne in strojepisne tečaje, ki jih organizirajo tudi na Bledu in v Bohinju. Pri učenju tujih jezikov, med katerimi prevladuje nemščina in italijanščina in delno angleščina, uporabljajo izključno le sodobne metode poučevanja in vsako leto obiskuje te jezikovne tečaje okoli 150 slušateljev.

Tudi pri pouku strojepisja beležijo zadovoljive uspehe. Imajo svojo strojepisnico in v zadnjih letih priredijo vsaj štiri tečaje strojepisja na leto. Letos so stopili korak naprej, ko so uveli poseben tečaj strojepisja za učence višjih razredov osmiletke. Te tečaje obiskujejo večinoma dekleta in so vedno zelo dobro obiskani.

V samem mestu in po okoliških krajih potekajo redno tudi šivilski tečaji, radi pa bi za žene pripravljali tudi gospodinjske tečaje, a še nimajo zanje primernih prostorov.

STROKOVNO IZOBRAZEVANJE

Tako kot povsod drugod na Gorenjskem, tako so tudi v Radovljici v okviru strokovnega izobraževanja še prav vsako leto doslej organizirali tečaje varstva pri delu, tečaj higieničkega minimuma, tečaje za kurjače, razna predavanja in seminarje za turistične delavce itd.

DRUŽBENO IZOBRAZEVANJE

Na področju družbenega izobraževanja si prizadevajo, da bi vsako leto uresničili program, ki so ga sestavili v sodelovanju z družbenopolitičnimi organizacijami v občini. Zal ugotavljajo, da programa nikoli povsem ne uresničijo. Uspe jim organizirati poprečno do dva oddelka politične šole, morda priredešči občasna predavanja za člane osnovnih organizacij ZK ali posebne seminarje za vodstva političnih organizacij. In to je tudi vse.

V zadnjih letih so posvetili še posebno skrb vikend se-

minarjem za mladino v mlađinskih organizacijah. Ti seminari so bili dobro obiskani, a so jih zdaj večinoma že opustili, ker zanje porabijo preveč denarja.

KULTURNO-ESTETSKA VZGOJA

Posebna značilnost radovljiske delavske univerze, posebna in predvsem zelo dobrodošla in zaželena, je kulturno-estetska vzgoja. V graščini, kjer ima delavska univerza svoje prostore in ki zadoščajo za obseg sedanje dejavnosti, imajo majhno dvorano, ki sprejme največ 140 ljudi. Tu prirede okoli 10 likovnih razstav na leto, ki so izredno dobro obiskane, saj je ob vseh otvoritvah razstav tudi nastop priznanega umetnika, bodisi glasbenega izvajalca ali kulturne skupine. Prav s tem so se zelo uveljavili in radovljiski občinstvo jih za to novost vestno nagrajuje s svojo prisotnostjo. Prav ob vseh pomembnejših kulturnih praznikih na delavski univerzi poskrbijo za nastop kvalitetnih zborov ali

prirede klavirske ali komorni koncert.

FINANCIRANJE

Dejavnost delavske univerze v Radovljici je do zdaj so-financirala temeljno izobraževalna skupnost, letos pa so predlagali skupnosti, da bi namenila denar za polovico osebnih dohodkov zaposlenih na delavski univerzi. Vendar naj bi potem kulturno-estetsko vzgojo obdržali in jo izvajali za dejanske stroške. Tako za letošnje leto predvidevajo, da bi temeljno izobraževalna skupnost prispolovala 100.000 dinarjev, kulturna skupnost 35.000 dinarjev, vso ostalo razliko do 600.000 dinarjev, kolikor bo znašalo letošnja realizacija, pa bi priševali sami.

V Radovljici niso zaskrbljeni, da bi število slušateljev na področjih izobraževanja upadel. S svojim sistemom izobraževanja nudijo dovolj možnosti za dodatno izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje, razen tega pa se sami občani dovolj dobro zavedajo, kaj pomeni pridobljena kvalifikacija, končana srednja ali osnovna šola.

Iubljanska banka

Poskrbimo za varnost na cesti v pustnem času

Bliža se pustni torek, čas veselih in šegavih iger otrok na cesti in s tem povečana nevarnost za male pravilne osebe. Če zasedujemo prometne nesreče otrok, zasledimo, da naraste število nesreč v pustnih dneh.

Pogosto je vzrok v tem, da otrok slabše vidi skozi pustno masko. Njegova pozornost za okolico je zmanjšana zaradi otroškega vršča in zaverovanosti v igro.

Satrsi pri oblačenju otrok za pustni torek ne mislite samo na to, kako bo vaš otrok lep in izviren, mislite tudi na to, da se bo vrnil živ in zdrav. Zato mu na obraz ne dajte maske, ampak ga poslikajte pač kostimu primerno. Pri tem uporabite svoje kazmetične barve in ne vodenih ali kakih drugih barv.

Ce gre otrok na cesto z masko čez obraz, ne vidi več kot samo delček poti pred seboj in ne vidi nevarnosti, ki mu preti. Poleg tega se otrok pod masko segreje. Ker mu je le prevočje, se otrok odkrije in se prehitro ohladi. To lahko vodi v bolezen.

Ce gre na cesto večja skupina pustnih šem — otrok, mora iti z njimi tudi odrasla oseba, ki jih opozarja na bližajoče avtomobile.

Vsi, ki vozite v teh veselih dneh po naših cestah, mislite na to, da so v teh dneh na naših cestah, vesele gručne otrok, ki so čisto pozabilni na svojo varnost, saj misljijo le na igro in zavzeto gledajo druge maske ali nenadoma skočijo čez cesto za kavbojem.

dr. Ana KRAKER

Smučar prihaja v cilj; potlačeni strah in dvomi vase so pozbavljeni, nova športna zmaga je dokaz, da zaradi vida človek še ni nujno obojen na življenje. — Foto: F. Perdan

Kdo si, slepi smučar?

Telesna vzgoja postaja neprecenljiv zaveznik očesnih invalidov

V dneh, ko boji na XI. zimskih olimpijskih igrah v Sapporu dosegajo svoj dramatični vrh, ko je vsa ostala telesnovzgojna aktivnost potisnjena v ozadje, se vam bo nemara zdele odveč prebirati tele vrstice. Posvečene so športnikom, ki niti zdaleč ne dosegajo rezultate Nadigove in Russija, Kasaye in Štefančiča, Schenka in Vedenina... Se več: celo že bi jih primerjali z navadnimi nedeljskimi smučarji, bi junaki našega zapisa potegnili krajši konec. In vendar smo jim posvetili kar precej prostora, saj gre za dekleta in fante, katerih pogum in volja sta mnogo večja od poguma in volje dobitnikov olimpijskih medalj. So namreč slepi — nekateri popolnoma, drugi pa delno.

• Senzacija v Dražgošah

Misel, da bi o slabovidnih športnikih veljalo spregovoriti v samostojnem članku, v reportaži, ki bo pri ljudeh gotovo zbudila pozornost, me je obsedela med nedavnim tekmovanjem »Po stezah partizanske Jelovice«; v smučarskem teku so nastopili tudi gojenci Centra za varstvo in rehabilitacijo slepih Škofja Loka. Dasi je bila prga krajša in laža kot sicer, so jo članji nenavadne ekipe premagali malone igrale, brez kakršnihkoli težav. Navzočnost vodnikov se je zato zdele skoraj odveč. Menda ni

treba še posebej poudarjati, da smo moštvo ob prihodu v cilj nagradili z viharnim poskjanjem.

Seveda bi pretiraval, če bi dražgoškemu primeru prilepil pečat prvega tovrstnega dogodka pri nas. Kdor redno prelistava časopise, bržkone ve, da so pred leti funkcionari zvezze slepih Slovenije pripravili množičen pohod svojih varovancev na Triglav. Javnost je stremela. »Le kako morejo?« smo se spraševali. Žal so spektakularna poročila in fotografije naglo utonile v pozabo. »Bil je zgolj eksperiment. Odsotnost videa in šport sta očitno nezdržljiva,« so govorili laiki.

Iljubljanska banka

Ali res? Kje neki! V žepu imam podatke, ki bodo marsikoga začudili.

● Skromni začetki

»Telesnovzgojna aktivnost je poleg razvijane delovne terapije najpomembnejši element učinkovite resocializacije slepih,« pravi direktor Škofjeloškega Centra Ivan Bizant. »Že v četrto stoljetju starem rojstnem dokumentu Zveze slepih piše, da moramo očesnim invalidom omogočiti vključevanje v fizkulturna društva in klube. Omenjeno načelo sta pozneje zelo uspešno uresničevala Zavod za slepo mladino Ljubljana in Dom slepih v Škofji Loki.«

Začetek kajpak ni prinesel nikakršnih atrakcij. Da bi preprečila oslabelost udov, mišic in notranjih organov, je zdravniška služba sestavila poseben ciklus ritmično-razgibalnih vaj in teka. Le te so pozneje dopolnili kraški izleti v naravo, redni spreходi in plavanje.

»Kopanje in plavanje sta naravnost idealni sredstvi ohranjanja telesne kondicije slepih. Ampak zadnje čase ju vedno bolj izpodriva atletske discipline (skoki v daljino in višino, meti, sprint itd.) in smučanje. K popularnosti naštetih dveh panog so pripomogla zlasti republiška in državna prvenstva, ki privabijo presenetljivo visoko število invalidov, ter skrbno organizirani tečaji v domačih zimsko-turističnih centrih,« je razlagal moj sobesednik.

● Včasih odločajo naključja

Kot svojevrstno zanimivost naj povem, da množični, danes silno razvijani smučarski dejavnosti pravzaprav botruje naključje. Invalidskim pedagogom dobro znani slepi profesor Pavle Janežič igra v njem glavno vlogo. Sošolci, dijaki gimnazije, katere učenec je nekoc bil tudi prof. Janežič, so radi prirejali športne dneve na snegu. Tihi, vase potegnjeni Pavle se jim dolgo ni upal pridružiti. Nazadnje pa ga je kolega Košir le pretental. »Kaj bo stalno čepel doma?! Z nami pojdi. Poskusiti pač ni greh,« mu je govoril.

Poskusila sta in šlo je. Prijatelji so novopečenega ljubitelja bele opojnosti prijeli za roke ter skupaj zavijugali v dolino...

Prof. Janežič je potlej vztrajno treniral in postal večkratni državni smučarski prvak v kategoriji očesnih invalidov. Prebil je obroč nezaupljivosti in dvoma ter pomagal organizirati prve tečaje (Poljevo, Sorica, Komna). Slovenskemu zgledu so nato kmalu sledile zvezze slepih Hrvaške, Srbije, Bosne in Makedonije.

»Skokovit vzpon zimskih športov ni ostal brez posledic,« sem zvedel v nadaljevanju vomenka s tovaršem Bi-

zantom. »Leta 1956, 1957 in 1958 smo na Norveškem, na tradicionalnih mednarodnih srečanjih »Viteške igre slepih«, v štafeti 3 × 5 km vselej dosegli odlične rezultate in uvrstitev nad deseto mesto. No, spričo pomanjkanja sredstev se iger, katerih pokrovitelj je kralj Olaf, že dolgo ne moremo več udeleževati. Škoda, mar ne?«

● Šport jim враča zaupanje vase

Izkušnje kažejo, da je gibanje neprecenljiv zaveznik pedagogov. Nesrečni bolniki lahko z načrtno in vztrajno vadbo najlaže razklenijo obroč negotovosti ter občutek izolacije, ki jih zajame ob izgubi vida. Pridobijo si sposobnost sproščenega premikanja, izostrijo občutljivi ravnotežnostni mehanizem in pospešijo razvoj orientacijskih sposobnosti. Slednje so — tako sodijo raziskovalci — najmočnejše orožje slepih. Človeku omogočijo, da premagá strah do predmetov, do neznane okolice, v kateri

preži nanj kopica nevarnosti. Toge, oklevajoče korake na domestji prozna, gojovosti polna hoja.

Navedeno spoznanje odpira visoko kvalificiranim telesnovzgojnim strokovnjakom dočela nove, doslej neslutene možnosti izpopolnjevanja. »Trenerje« Zvezce za šport in rekreacijo invalidov, Centra za varstvo in rehabilitacijo slepih Škofja Loka ter Zavoda za slepo in slabovidno mladino Ljubljana smemo mirne duše imenovati pionirje se neraziskane smeri obsežne športno-medicinske veče. Ceprav bi resnejše študije terjale znatno več denarja, kakor ga odgovorni trenutno premorejo, so tudi sproti zbrane izkušnje in zapažanja neprecenljivo dragocene. In ker načrtov ne manjka, je bojazen, da bo stvar obstala, da ni pričakovati napredka, nepotrebna. V mračne soteve večne teme nezadržno prodirajo žarki upanja, ki slepim obetajo boljšo, posrejšo, zdravim občanom enakopravno bodočnost.

L. Guzelj

»Vse svoje sva spravila h kruhu«

Te dni mineva 50 let, ko sta se vzela Anton in Helena Oblik iz Žirov. V poročni dvorani zgradbe občinske skupščine Škofja Loka je bilo minulo soboto dopoldan manjše slavje, na katerem so svečano obnovili zakonsko zvezo še vedno krepkih jubilantov ter jima izročili skromna darila.

Klub težkega življenja, ki mu ni nikdar prizanašalo, je sedaj 80-letni Anton ostal vzravnani, čvrst možak, čigar pogled ni izgubil niti kančka radoživosti. Med 1. svetovno vojno so ga vtaknili v vojaško suknjo, ki jo je potem nosil celih 5 let. Vrtlinc bitk je njega in njegove tovariške pehal sem ter tja po Evropi in jih za poltretje leto odložil v Rusiji. Toda žilav Žirovec je prestal vse napore in se srečno vrnil domov. Tri leta pozneje sta z zalo zaročenko Heleno iz Stare Oselice stopila pred oltar.

Rodilo se jima je 10 otrok: 3 hčere in 7 sinov. Trdo je bilo treba pljuniti v roke in delati preden so zmeraj lačni kratkohlačniki zrasli v zdrave, poštene občane. Danes jih je živilih še sedem. Svojo mater in oceta so razveseli kar z osemnajstimi vnučki.

Slavljenca pravita, da si želite zdravja in spokojne starosti, predvsem pa miru na svetu. (ig)

85 Miha Klinar

Predigra

**ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJEŠ OLJE, ROPAR.
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLIJU PELJE**

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

Ta počastitev Pilsudskega, 'velikega vojaka', ki se je po oktobrski revoluciji 'odlikoval' s kravim terorjem nad tlačani poljske žlahto (plemstva) v intervencijski vojni proti mladi Sovjetski zvezi in ki je na mirovnih pogajanjih v Rigi iztrgal sovjetski Ukrajini in sovjetski Belorusiji skoro za polovico Poljske njunega ozemlja, je bila samo propaganda, ki naj bi prodrla v svet in mu dokazala 'viteštvu' nemške vojske, v resnici pa je svet sprejal takrat to novico kot navaden Hitlerjev cinizem zlasti še, če pomislimo, da so bili Poljaki po nemški okupaciji poleg Judov najbolj zaničevano ljudstvo, čigar delavci, ki so jih kasneje prisilno pripeljali v Nemčijo, so morali nositi oznako 'Pole' ali 'Ost', kar je bilo celo nam Slovencem prizanešeno, čeprav nam je Hitler namenil enako usodo kakor Judom in Poljakom, kakor bomo na podlagi okupatorjevih dokumentov še videli.

»Soldaten!« je generaloberst Brauchitsch apeliral nadalje na nemške vojake: »Dnevi velikih dosežkov so za nami! Zdaj je potrebno, da ostanemo pri stvari in zastavimo vse sile za zadnjo odločitev. Z zaupanjem in občudovanjem gleda na vas vsa Nemčija, kot vzgled pa naj nas vodi Führerjeva osebna hrabrost in najtrša odločnost našega najvišjega poveljnika. Naprej k zmagi!« (AdG 4215 H)

O padcu Krakova in o 'častnem mimohodu' mimo groba poljskega maršala Pilsudskega je govorilo tudi poročilo OKW in poročalo, da so se '5. septembra vojne operacije načrtno nadljevale':

»Planinske enote in druge so si priborile na široki fronti izhodiščne položaje severno od Beškidev pogorja in prodriajo proti Novemu Sandezu. Tudi vzhodni del zgornješlezjskega industrijskega bazena je v nemških rokah. Nadalje proti severu je v popoldanskih urah dosegla naša vojska črto Checiny—Lopuszno—Pjotrkiw. Pri Sieradzu so naše enote prebole močno, z bunkerji utrjeno linijo in prodriale na vzhodnem bregu Warte v smeri proti Lodzu. Enote, ki so pri Kulmu in Grodzieciu prešle na vzhodni breg reke Visle, zasledujejo razbrijega sovražnika. Čete, ki so bile prodrije iz Vzhodne Prusije čez Mlawo, so zavzele Chechanow. Sovražnik se umika ob tesnem našem zasledovanju proti Jugu. Hitre enote so pri Rozanu dosegle Nawer. Deset tisoč ujetnikov in šestdeset topov so naše enote zaplenile na severu Poljske...« (AdG 4215E)

Prav tako je nemško letalstvo nadaljevalo uničevalne polete nad poljskimi mesti in železniškimi ter drugimi prometnimi vozlišči. Nemška mornarica pa je v Baltiku potopila že tretjo poljsko podmornico.

In o aktivnosti poljskih zahodnih zaveznikov:

»Letalskih (anglo-francoskih) napadov na Nemčijo ni bilo,« je poročalo poročilo OKW (AdG 4215E7). Britanska admiriliteta pa je sporočila, da 'z napovedjo vojne Nemčiji stopa v veljavu tudi ukrep o blokadi Nemčije' (AdG 4215J) z namenom, da bi v toku vojne podobno kakor v prvi svetovni vojni Nemčijo izstradali, na kar je Nemčija odgovorila, da se 'totrak te metode ne bodo obnesle' (AdG 4213 F), kar se je tudi izkazalo kot resnično vse do leta 1945, ker se je Nemčija proti temu že takoj zavarovala z racionalizacijo življenjskih potrebsčin, pa tudi z drugačnim potekom dogodkov kakor v prvi svetovni vojni.

Tudi naslednje vojno poročilo ne govori ničesar o kakih vojnih dogodkih na zahodu niti o kakih poletih anglo-francoskega letalstva nad Nemčijo, marveč samo o nadaljevanju prodiranja nemških enot na Poljsko:

»Umik poljske vojske se na vsej fronti nadaljuje. Naše enote, podprte z letalstvom, so

Aprilsko sporočilo 1941

sovražniku ostro in tesno za petami in so ga prisile na različnih odsekih v bojni spopad. V Júžni Poljski smo zavzeli Nevy Sandez (Neu-Sandez) in tam in severno od tam prekoračili Dunajec... Po zavzetju Klele so naše čete v naglem prodoru čez zahodni del Lyse Gore in prodirajo severno proti mestoma Tomaszow in Lodz... 9. in 27. poljski divizion (= topniška enota), en TANKOVSKI BATALJON, dva lovška bataljona in ena kavalerijska brigada so uničeni. SAMO OSTANCI SO SE BREZ OROZJA IN OPREME PLAVAJOC CEZ VISLO RESILI... Vzhodno od Visle smo prekoračili cesto Thorn-Strasburg in izobilovali mosilisce (Brückenkopf) na Drewenzu. Vzhodnopruske enote so dosegli Narew na obeh straneh Pultuska in pri Rozanu. Letalstvo obstrelije v nizkih poletih neprestane kolone umikajočega se sovražnika in ga uničuje... Most čez Vislo južno od Varšave je bil z letalskimi bombarmi težko poškodovan. Varšavski zahodni kolidvor je po bombnem napadu v plamenih.« (AdG 4216G)

Tako je Poljska dobivala udarec za udarcem in nenehno pričakovala razbremenilno pomoč s strani velesil.

ZAHODNA POMOC PA SE JE IZRAZALA SE VEDNO SAMO Z BESEDAMI

Tako je bil 6. septembra v Londonu podpisana nov sporazum med Poljsko na eni ter Anglijo in Francijo na drugi strani o nadaljnjem posojilu Poljski v višini 8,5 milijonov funtov sterlingov, ki ga Poljska ne bo mogla nikoli porabiti za obrambo svojega ozemlja.

Morda ga bodo porabile leta 1943 in kasneje poljske enote vključili v ameriško divizijo Plavih vragov za zatiranje hotenj primorskega ljudstva v letih 1945-1947. Ti poljski vojaki v ameriški diviziji »Plavih vragov« so leta 1946 izvrali nekaj oboroženih incidentov in streljali na prednike odreda JA za Slov. Primorje, Trst in Istro, stacioniranega v coni A: na primer 1. avgusta 1946 na pred nedavnim premiunglega kapetana Franca Fornazarica, šoferja džipa in name na našem povratku iz Gorice na cesti Gorica-Trst v bližini Mirna in vrha Sv. Mihaela na poti v Opatje selo, kjer je bil štab našega odreda v coni A - prip. M. Kl.

Za poljsko obrambo na Poljskem posojenega denarja, ki je postal v Angliji, niso več potrebovali. To je bila tedaj za Poljsko samo 'zahodna pomoč' z besedami, prav tako kakor Chamberlainov govor 7. septembra 1939 v Spodnjem domu 'o vojnem položaju' o katerem je povedal med drugim:

»NA VZHODU SE BORILJO POLJAKI OBUPNO Z MOGOČNIM SOVRAŽNIKOM, ki upa in računa, da bo s težo svojih vojska in vojnega materiala zatrli vsak poljski odpor. POLJSKI VOJAK SE JE VEDNO IZKAZAL KOT POGUMEN BOREC in se danes odločno boril in brani vsak meter svoje dežele proti prodriajočim Nemcem. NEMCI so zopet POUDARILI NUJNOST KRATKE VOJNE IN HITRE ODLOCITVE. Iz tega sledi, da koncentriira nemški načrt po vseh znakih sodeč največji napon moči Nemčije proti Poljski. KRALJEVSKA BRITANSKA VLADA IN FRANCOSKA VLADA STA ZATO PODPISALI S POLJSKO NOV PAKT. V SMISLU TEGA PAKTA NUDITA VELIKA BRITANIJA IN FRANCIIA NOVO FINANČNO POMOC POLJSKI.«

Nato je Chamberlain prešel na 'zahodno fronto':

»NA ZAHODU STA FRANCIIA IN ANGLIIA TAKO UCINKOVITO IN V NORMALNEM OKVIRU MOBILIZIRALI SVOJE SILE, KOT JE BILO LE MOGOC E. Francoske enote na francosko-nemški meji so že prišle v stik s sovražnikom...«

Vojna poročila o tem francoskem 'stiku s sovražnikom' niso vedela še ničesar poročati, ker na tej fronti doslej ni bil izstreljen ne s francoske, še manj pa z nemške strani en sam strel. Nemcem se na zahodu ni prav nič mudilo s ka-

ko 'ofenzivo', na katero so čakali Francozi v utrbah Maginotove linije, da bi jo 'razbili'. Nemci so hoteli najprej in naglo opraviti s Poljsko, Francoze, ki so brez strela čakali nanje, pa so tudi sami pustili čakati, ne da bi na francosko stran izstrelili en sam strel ali eno samo granato iz utrb Siegfriedove črte. Morda je prav zaradi te tištine na zahodu' govoril Chamberlain:

»O tem... so sporočili določene informacije. Iz razumljivih vzrokov pa sedaj ne moremo očitati nobenih podrobnosti... Kar zadeva Angijo, smo mogli vse, v tem času napetosti podvzeti in široko obsežne VARNOSTNE UKREPE pravočasno uresničiti. Naše enote, določene za OSRAMBO PRED LETALSKIMI NAPADI IN ZA OBGRAMBO OBALE SO ŽE ZAVZELE POLOŽAJE IN SVOJO NALOGO ODЛИCNO OPRAVLJAJO. V NAJKRAJSEM MOŽNEM ČASU SO NASE PROTILETALSKES BATERIJE IN ZAROMETNI ODDELKI (I) ZASEDLE PO MOBILIZACIJI SVOJE OBRAMBNE POLOŽAJE... Te enote, okrepljene s teritorialno armado, so določene za obrambo najlaže ranljivih točk. TE ENOTE SO POD NAJBOLJ NEUGODNIM VREMENSKIM RAZRAMERAMI (te so bile edine, s katerimi so se mogle 'vojskovati' — M. Kl.) dosegla določena mesta po zračni poti. MOBILIZACIJA PREOSTALIH DELOV NASIH OBOROŽENIH SIL JE ZADOVOLJIVO STEKLA (dobesedno: zavzela zadovoljujoči tok — M. Kl.).« (AdG 4217 A)

Tako je govoril Chamberlain samo dan prej, ko je nemška kolona, prodriajoča z jugozahoda proti Varšavi, že dosegla Varšavo in za nekaj časa vdrla v glavno mesto Poljske, o čemer je poročilo nemško vrhovno poveljstvo 8. septembra 1939:

»NEMSKE ĆETE SO DANES OB 17. URI 15 MINUT VDRLE V VARSAVO. Nagli oddelki so dosegli Vislo pri Sandomiru v južni Poljski in pri gori Kalvariji dosegli položaje Jugovzhodno od Varšave.« (AdG 4218 E, Poročilo OKW 8. sept. 39.)

Ta dan je bil zlomljen tudi ZADNJI JUNASKI ODPOR TISTEGA DELA PREBIVALSTVA GDANSKA, ki se je postavilo novim gospodarjem v mestu po robu, o čemer so do tega dne vsa nemška vojna poročila molčala in o čemer ni poročala tudi nobena druga poročevalska agencija na svetu. To se je zgodilo 7. septembra 1939, ko so morali zaradi pomanjkanja streliva BRANILCI takoimenovane

WESTERPLATTE V GDANSKU

POLOZITI OROZJE:

»Njihov odpor so zlomili pionirski oddelki (srbsko 'inženirci', tehnične enote, ki so gradile pontonske mostove, polagale minske polja, gradiile utrjene linije, sistem jarkov, zaščitenih z žičnimi ovirami in minskimi polji za primer umika prodriajoče prve frontne črte v skladu s taktiko 'bliskovite vojne', ki je bila za drugo svetovno vojno značilna — pr. M. Kl.), mornarske jurišne čete in gdanski SS-Heimwehr.« (AdG 4218 E, Poročilo OKW 8. septembra 1939)

To je v teh dnevnih prva junaška poljska epizoda, druga je bila v Varšavi, proti kateri so bili osredotočeni nemški prodori na vseh frontah. Na dan junaškega konca branilcev z Westerplatte v Gdansku je poljska vojska na frontah le redkokje še nudila učinkovit odpor. Nemške operacije so že na mnogih frontnih odsekih dobile 'značaj zasledovanja sovražnika'. Jugovzhodno od Gorlic in vzhodno od Tarnowa so prodriale v smeri proti Wisliski. Severno od Visle so Nemci z oddelki naglih enot dosegli Staszow in severno od Lyse Gore ozemlje zahodno od Kamienja. Zeležniška proga Konskie-Opočno (Opočno) so nemške enote prekoračile v naskoku. Severno od Tomaszowa so nemške tankove se enote vrgle Poljake iz Rawe Mazowieckie in dosegle na tem odseku črto 60 km od Varšave. Severovzhodno od Varšave so prekoračile Narew pri Pultusu in Rozanu. Na jugu in severu poljske province Poznanj so si prilastili s prodori nova ozemlja.

Pogreznjena vase, potrta od žalosti, ni opažala pogledov, ki so jo spremljali. Ko jo je bližu doma poklical neki glas, naj stopi za njim, se je stresla, kot bi jo kdo prebudil iz morečega spanja.

Opozila je Goloba. Očitno ji je hotel nekaj razdoti. Na samem se je odkrhal, pogledal okoli sebe in rekel:

— Potlej že veš, kaj se je bilo zgodilo! Zvenelo je bolj kakor potrditev.

— Saj je na lepakih!

Golob je odmajal z glavo:

— Ne, nisem mislil tega. Tisto o Filipu!

To jo je nenadoma vznemirilo, da je Goloba prijela za suknjič:

— Kaj je z njim? Kaj mi skrivate?

Golob se je nerodno prestopil. A ker mu je bilo naročeno, naj govoriti z dekletem, je nadaljeval:

— Smo mislili, da ti je znano. Naši so ga zgrabili! On je...!

Izdajalec, mislite reči, je pridušeno kriknila Martina.

Golob jo je pomirjal:

— Kaj moreš ti za to! Dokaze so dobili, in to ti moram sporočiti. Zate bo tudi volje, da se zdaj umakne! To bomo storili vsi, ki nam je Filip nevaren!

Martina je novico sprejela s čudnimi občutki. Na pomoč so ji prihiteli drugi. Vendar jo je obšla nova grenačka. Ali ne bo ogoljufana

Nikamor ni šla. Bila je brez moči. Edina tolaža ji je bila, da so našli izdajalca, da se bo poslej vse razčistilo.

Vendar se je v njeno slabotno telo zajedala nemirna vest. Aleš je kar naprej terjal povračilo. Kakor da ga sliši, kako jo preganja! Pa ni imela niti toliko moči, da bi mu kaj rekla, da bi mu vsaj pritrjevala ali ugovarjala, zdaj je imel Aleš prav.

Zadremala je kar oblecena.

Zbudili so jo kamioni! Zmešana, kakor da še vedno sanja, je skočila k oknu. Iz kamionov so naglo skakali Nemci in se potem razpršili po vasi ter trkali na vrata. Ljudje po večini še niso vstali, kajti bilo je še zelo zgodaj. Zdaj se je spomnila vsega. Kako prav je imel Golob, ko je odišel! Nje ne bodo iskali.

In tudi če bi jo, kaj more!

Vseh, ki so jih iskali, niso dobili. Izginili so kakor Golob. Pobrali so le počasneže, omahljivce in take, ki so vedno dvomili o vsem. To noč se je spet več ljudi moralno odločiti, kakor se je pač kdo mogel. Nekateri so še vedno upali na srečna naključja, drugi so bili preslabotni, da bi pustili majhne otroke! Zdaj so jih morali...

Petrova Angela se je na prigovaranje partizanov prejšnjih in umaknila. Rozi pa je bilo kar prav, da je mož odšel. Ob njem je imela preveč slabo vest. Kadarkoli ga je videla, kako tuhla, kako je v skrbeh, ji je bilo nerodno. Ni bila rada sama z otroki, vendar se ji je zdelo bolj znosno, da ni bil več doma.

ivan jan • mrtvi ne lažejo 43

in prikrajšana za možnost, da bi se oprala, da bi našla vsaj malo utehe?

Se vedno jo je skrbela lastna usoda. Ce bodo partizani kdaj zvedeli o njej kaj več, potem hoče, da bo to prišlo samo iz njenih ust. Se čudno, da so ji toliko zaupali in poslali Goloba. Saj bi jo lahko odpeljali za Filipom!

Ce so ga sami odkrili, se ji lahko izmuzne tudi ta priložnost! Tega ne bo dovolila, kajti zdaj ni imela nobene potrebe več, da bi Nemce čakala ali jih celo iskala. Prav nič ali skoraj nič se ni zgodilo tako, kakor jih je napovedala Filip. Njegova usoda jo je streznila. Zdaj ko bo Filipu šlo za nohte, se prav gotovo ne bo pomicjal spraviti jo v novo grdobijo. Le kako so mu prišli na sled?

Prej ali slej mora partizanom vse povedati.

Samo tu je rešitev, oprati mora sebe. Pa vendar se je počutila, kakor bi ji Aleševu oproko iztrgal iz rok nevaren tekme.

Pomirjala pa jo je partizanska uvidevnost.

Se vedno me imajo za člena družine, je po misli. Ce bi me zdaj zgrabili Nemci, jim ne bi povedala niti besede. Vse muke bi prenesla.

V sebi je začutila moč in pripravljenost na vse. Kakor da se je nekaj takega moralno zgoditi in da brez tega ni mogla najti spoznanja. Vse se je zrušilo, ona pa je zajemala moč prav iz tega. Kako čudno!

Golobu je vdano, vendar s posebnim poudarkom, ki ga je razumela samo ona, tiko rekel:

— Ce je tako, potem pohitite. Zame ni treba skrbeti. A vseeno, hvala za skrb!

Golob ji je dal roko, kar je bilo nekaj izjemnega. Ni ji izrekel samo sožalja, tudi poslavljal se je.

— Hude ure doživljaš, je rekel, — a ne pozabi, da Aleševu junaštvo odčulta vse! Tudi druge je prizadelo. Na svidenje! Pri tem je z glavo pokazal proti gozdom in se izgubil med drevjem.

Martini se je vrtelo od vsega, vendar je prišla domov, nekako drugačna, potolažena. Se vedno je videla rdeči letak z Aleševim in s Petrovim imenom. Otrok nikoli ne bo poznal očeta!

Kako, le kako so ga odkrili?

Samota jo je spet premagala in razočarila. Samo toliko moči je še zmogla, da se je oblekla v črno in se potem prepustila mislim na Aleša, na njegov sproščeni smeh in zaupanje v lepo življenje. Preklinala je gestapovskega odličnika, zmerjala pokvarjenega brata in objokovala svojo samoto, svojo krivdo in slepoto...

Martina je kljub nemiru v vasi še vedno kakor omotična in brez volje čakala, kdaj bo potrkovali tudi pri njej.

Nemci, ki so naglo opravili svoje delo in odpeljali dva kamiona mož, žena in otrok, so jo tudi zdaj pustili v miru.

Kaj nisem vredna niti toliko, da bi se me spomnili gestapovci! se je čutila skoraj ponižano. Mar niti tudi ona sodila med tiste, ki bi se morali priključiti partizanom, ali pa da bi jo zgrabili polici?

Cutila se je nekako prevarano. Begalo jo je, ker ni vedela ali jo cenijo ali jo imajo za nič vrednico.

Z grozo je potem spoznala, da bo ta njena čudna svoboda spet bodila v oči vso okolico. Partizani so vendar vedeli, kako vneto je sodelovala z njimi. Zato je tudi prišel Golob. Saj ji je dal roko. Aleševa aretacija in zdaj smrt je ne bi smela tako potreti. In Filip še manj.

Dotlej je vojna pregnetla ljudi že tako, da so tudi manj pripravljeni bili vajeni smrti!

Ne zato, ker ljudje niso bili več občutljivi, temveč zaradi hudih bolečin, in solze so se posušile, še preden so privrele na dan.

To je bil vendar Alešev glas, se je zgrozila, ko se je skušala iztrgati očitkom, ki so se oglašali tako močno, da se je vanjo zajedla prav vsaka posameznost.

Na dnu zavesti je neprehnomoma kljuvalo:

Če je Filip izdajal, bo tudi zdaj! Spregorovil bo tudi o tebi!

Oglasal se je strah.

Vendar je bilo to v njej še vse prešibko, da bi storila, kar je hotela že davno.

In še nekaj jo je vznemirjalo:

Nemci so prišli po ljudi kmalu po Filipovi aretaciji. Odpeljali so same partizanske ljudi. Kako se je moglo tako hitro zgoditi? Je pa mora le še kdo, ki pomaga Filipu?

Martino je tako ugibanje zbgalo še bolj. Filip ni mogel več poročati gestapu. Nje nihče ničesar ne vpraša. O kakem tretjem jih ni nič značega. Kako to, da zdaj nikomur več ni potrebna.

XIV

Aleš mrtev!

Peter mrtev!

In še toliko drugih...

Partizani so pomagali prizadetim in ogroženim ljudem v dolini, da so se umaknili. Ali k njim ali kam drugam.

Jesenovi fantje so se pod vtisom komaj ubitih talcev lotili zasljevanja. Od umazanca bodo skušali zvedeti čimveč.

Jesen je strmo gledal Filipa, ki je ugibal, če partizani res vedo vse, kar je počel? Saj to ni bilo mogoče. A kako so ga potem sploh prijeti? Ni jih imel preveč za bistre, zato bo tajil in jim do zadnjega tvezil. Vendar se je bal. Skrbel ga tudi denar, ki ga je toliko vzel s seboj. Hotel ga plačati mizarju.

Vsi so zrili vanj in ga ubijali s pogledi. Jesen je spet zahteval:

— Po vristol! Kaj si delal v zapori?

Od nekod se je tedaj prikazal še Gorski. Filipu je zdaj odleglo. Kmalu bi se izdal. A Gorski je bled in zakrbljen sedel na stor. Vsi so bili ob Filipu vznemirjeni in napeti.

— Saj pravim, da sem bil zaprt samo lani, ko so nas spustili. To je znanol Navzočnost Gorskega mu je počasi vračala zaupanje.

— Ne to. Govori o zadnjem obisku, ko si bil obvezan in si govoril s Petrom.

Ob tako natančni obveščenosti je spremenil barvo in se rahlo stresel. Nič ni pomagalo, da si je že med potjo dopovedoval, kako se mora krotiti, lagati in biti pripravljen na različna vprašanja. Nazadnje se mu je posrečilo, da se je spet zbratil, a že nekoliko prepozna. Zatrmočil je:

— Ce je o meni kdo kaj takega rekel, si je izmisnil!

Jesen je namignil stražarju in dodal:

— Ne bomo govorili v prazno. To boš lahko še enkrat ponovil!

Iza drevja se je počasi približevala potrta Petrova žena. Hodila je kakor živa odsodba.

Vsi so tiko spremljali vsak njen korak, Filip pa je v grlu stisnilo, kot bi ga nekaj hotelo zadusi. Tudi premakniti se ni mogel.

Ustavila se je pred njim. Tedaj se ji je iztrgal divji krik, v katerem je bilo zajeto vse njen tripljenje. Nič ni spregovorila, le močno je še enkrat zajela zrak in nato pljunila v prepadeni Filipov obraz. Potem je sedla in si zakrila obraz z rokami, naslonjenimi na kolena. Filip je še vedno molčal. Angela ga je zmedla. Zmanjkalo mu je časa in zbranosti.

Ob pogledu na Angelo tudi Jesen ni mogel takoj spregovoriti, potem pa se je zbral in ponovil vprašanje:

— Si vedel za njen obisk, še preden si obvezan in krvav govoril s Petrom? Si ga nagovarjal k popuščanju?

V Filipu se je vse zamajalo. V kleščah obveščevalcev in prestrašen od nenačnega suma, da se ga hoče Werner znebiti, ni mogel nikamor več. Ce je tako, kaj kaj?

Glava mu je zlezla med ramena. Premalo se je pripravil na kaj podobnega. In ravno zdaj, tik po Aleševi in Petrovi smrti! Zbal se je jeznih in prizadetih obrazov. Nenadoma se je ostro zravnal in nepričakovano močno zavril:

— Sem, tovariš! Vse bom povedal, vse! Samo obljudite mi, da bom ostal živ! Drugo bom že prenesel!

Vsi so ostrmeli. Priznanje je prišlo kar prehitro. Zaprepadeno so zrli v človeka, ki je povzročil toliko hudega!

Strah mu je razgnal ves razum in v tem trenutku je bil videti kakor norec. Znašel se je na spolzkih tleh, kjer se spet mora pehati za obstanek. Spet je bila nekaj časa moreča tilota, potem so se nekateri premaknili. Dva sta se pognačila tudi vanj. Jesen ju je zadržal z močnimi rokami.

— Tisti »tovariše« in obljube. Govoril je zahvaljeval Jesen.

Zdaj se je vmešal tudi Gorski, ki je dotele le molče spremjal ves potek. Sedel je bliže k Filipu in ostro sledil zasljevanju. Sem in tja je tudi on vrinil kako vprašanje, kakor bi hotel odkriti tiste nadrobnosti, ki jih doslej ni mogel povezati v celoto.

Filip se je zdaj hitro vživil v novo vlogo. Njegova pripravljenost, da bo povedal vse, je bila le v besedi, vendar pa delno iskrena. Priporočeval je le tisto, kar se mu je zdelo, da je zasljevalcem že znano. Vendar je govoril tako, da je vsem skupaj jemalo dih. Mrtvih, ki so ostajali za Filipom, je bilo preveč.

Da bi bil pogovor izčrpnejši, ga je Jesen spomnil:

— Praviš, da ti je pištole dal Aleš. Bomo še videli. Kaj pa denar, toliko denarja? Kje si ga dobil?

KO ZMAGUJE LEPOTA

Na Bledu so v soboto izbrali lepotico Slovenije, ki bo septembra v Beogradu kandidirala za lepotico Jugoslavije

Beograjski ženski magazin *Politika bazar pod pokroviteljstvom tovarne pohištva Simpo iz Vranja* je v soboto zvečer v festivalni dvorani pripravil zabavno glasbeno prireditve, na kateri so izbrali letosnjo lepotico Slovenije, ki bo kandidirala v Beogradu za lepotico Jugoslavije. Najlepša Jugoslovanka bo potem novembra letos v Londonu kandidirala za lepotico, ali kot se temu strokovno reče, za miss sveta.

Poleg 24 mladih deklet iz Slovenije so na sobotni prireditvi nastopili tudi revijijski orkester RTV Ljubljana pod vodstvom Marija Rijavca, pevca Leo Martin in Nada Knežević. Prireditve pa sta vodila Kristina Remškar in Mića Orlović.

Ze besedi lepota radi prisluhnemo, če pa gre za tekmovanje lepote, in to v pravem pomenu besede za tekmovanje mladih lepih deklet, je stvar prav gotovo še veliko zanimivejša in privlačnejša.

Redakcijska odločitev je bila kratka in presenetljiva. Novinar in fotoreporter greska na to prireditve. — Tako sva se v soboto zvečer znašla

v ne preveč polni festivalni dvorani na Bledu. Prepričala sva se, da je med 24 tekmovalkami za lepotico Slovenije tudi 7 Gorenjek. Njen cilj so bile torej najprej mlade Gorenjek, toda žal sva zamudila start. Odgovor organizatorja je bil kratek: »Dekleta so že pripravljene za nastop in kakršenkoli razgovor za javnost bi ta hip psihološko nujno lahko slabo vplival.«

»Pa nič,« sva rekla in v dvorani čakala na začetek. V ozadju se je oglasil znani TV Mića Orlović, ki mimogrede povedano, ne vem zakaj vzbuja toliko vzdihov med nežnim spolom, in program se je začel. Z rahlo tremo se je predstavilo vseh 24 mladih Slovensk. Potem so predstavili še žirijo, v kateri je bil med drugimi tudi akademski slikar France Slana, in že so posamezne (oblecene) lepotice začele prihajati na oder. Za moški del v dvorani je bila ujihova druga predstavitev prav gotovo bolj atraktivna. Tokrat sicer niso bile slečene, marveč v kopalnih oblekah.

France je izbral primerno mesto tik ob odru in slikal tele Gorenjke: Ireno Bogataj in Jožica Mežek iz Tržiča, Li-

dijo Behek iz Kranja, Sonja Ošep iz Mengša, Ančka Vidic z Bleča in Branko Nikolič ter Drago Ramovš iz Kranja.

Temu je sledil zanimiv in morda za nekatere preveč električno zvenec glasbeni šou Lea Martina. Občinstvo, kot nestrokovna žirija, ga je primerjalo s Tomom Jonesom.

Strokovna žirija je potem poklicala na oder 12 najlepših, med katerimi sta bili obe Tržičanki, Blečanka in Kranjčanki: Branka Nikolič in Draga Ramovš. Pomembno je, da se je pri tem delu prireditve na začetku malo zataknilo, ker je med nekaterimi od tistih dvanajstih, ki so izpadle že na začetku, steklo nekaj solza.

Ko je žirija nato poklicala šest najlepših, žal med njimi ni bilo več nobene Gorenjke.

Občinstva to niti ni preveč motilo. Napetost je naraščala in obiskovalci so se že nekako odločili med dvema kandidatkama. S ploskanjem so opozarjali nanju tudi žirijo. To sta bili Jolanda Beba Jovanovič iz Litije in Nina Gazibara iz Ljubljane.

Mimogrede, da ne pozabim. Sredi prireditve je sodeloval tudi naš fotoreporter. Skupaj

z drugimi fotoreporterji (bilo jih je okrog deset) je izbiral tudi najbolj fotogenično tekmovalko. France se je hitro in strokovno odločil za Jolando Jovanovič, ki je potem tudi dobila ta naslov.

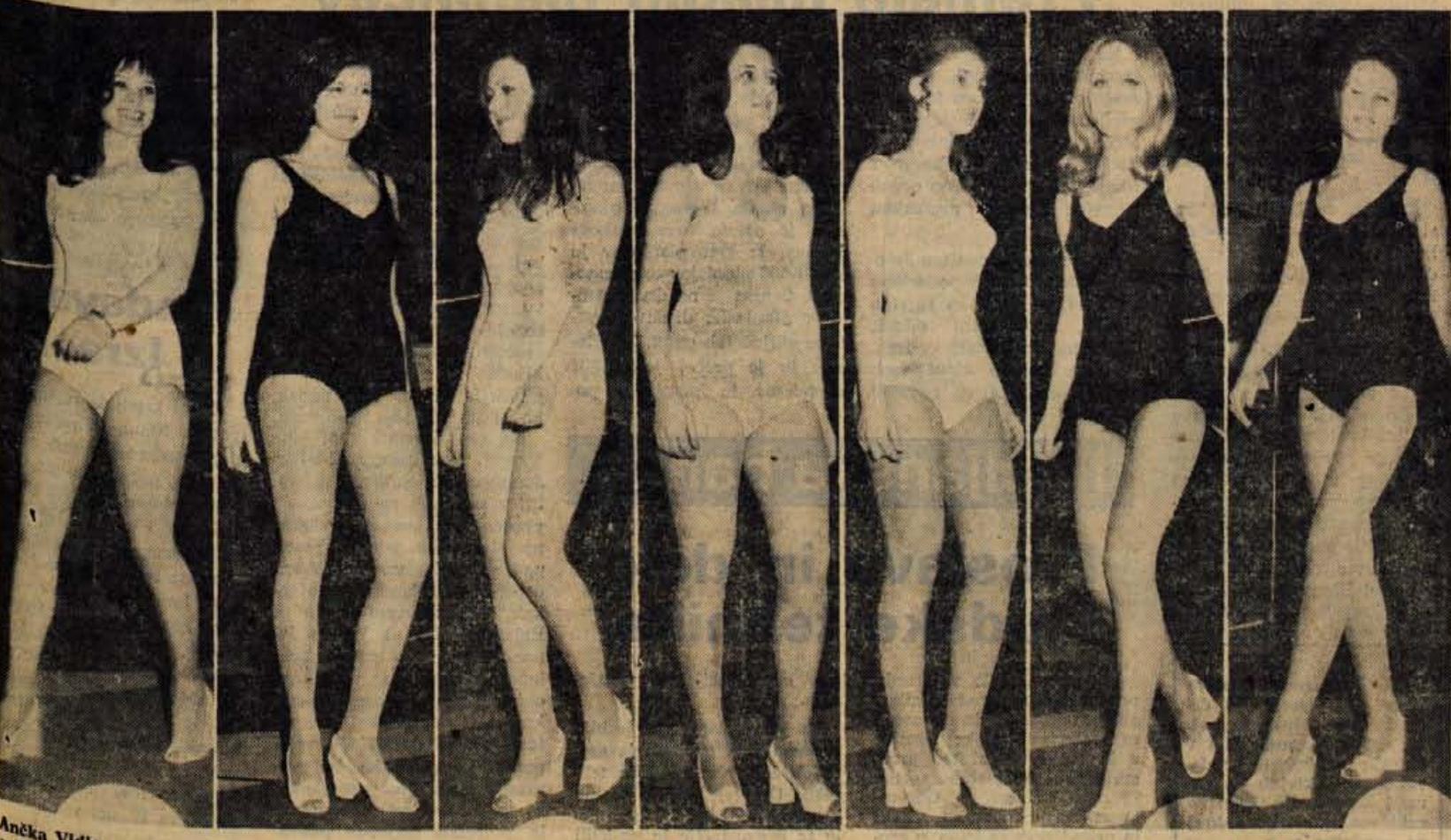
Pred velikim finalom, če ga tako imenujemo, je nato nastopila Nada Knežević. Njen nastop je bil popolnoma v stilu prve (naše) dame klasičnega jaza.

Zavenele so fanfare in spoznali smo tri najlepše: lepotico Slovenije za letos Nina Gazibara iz Ljubljane, vro spremljevalko Jolando Jovanovič iz Litije in Iso Jakše iz Ljubljane. Vse tri so dobile zlate ure, Nina Gazibara pa še barvni televizor.

Izvolitev Nine Gazibare je v dvorani povzročila val navdušenja, ki mu ni mogel uiti niti Bor Gostiša. Skratka, prireditve je bila za obiskovalce enkratna paša za oči in je temu primerno tudi zadovoljila, za mlade tekmovalke pa je bila to več ali manj prijetna ocena strokovne žirije, kaj jim je naklonila mati narava.

Besedilo: A. Zalar
Slike: F. Perdan

Nina Gazibara iz Ljubljane — letosnja slovenska lepotica. V Beogradu bo kandidirala za lepotico Jugoslavije

Ančka Vidic
z Bleča

Branka Nikolič
iz Kranja

Sonja Ošep
iz Mengša

Draga Ramovš
iz Kranja

Jožica Mežek
iz Tržiča

Lidija Behek
iz Kranja

Irena Bogataj
iz Tržiča

Na Goropekah vedno več smučarjev

Mrzle sape so pihale preteklo sredo po žirovski kotlini. Vrhove okrog Žirov je prekrivala megla iz katere so naletavale drobne snežinke. Vse je kazalo na poslabšanje vremena. Cesta proti zgornjemu delu Poljanske doline je bila poledenela in nevarna. Za tako ozka prometna žila se pozimi zaradi snega še zoži, čeprav je treba priznati, da je letos dobro vzdrževana.

»Ne, na Goropeke se pa zdaj z avtomobilom brez zimske opreme ne pride,« mi pove možak v Žirih. »Danes bi morda, ko je sneg trd, zadošale že zimske gume, sicer pa se strmine po cesti proti Goropekam še z verigami na kolesih komaj premagajo,« je pristavljen.

Milan Filipič

Priznati moram, da na prevoz niti prej nisem pomisnil. Vzel sem raje pot pod noge. Kažipot pri žirovski cerkvi pove, da je do Goropek natanko dva kilometra in tristo metrov. Ravno za dober sprehod. Po nekaj stotinah hoče navkreber se človeku odpre prekrasen pogled na Žiri. Kot na dlani imam pred seboj dobršen del naselja. Toda kmalu se razgled zapre. Levo in desno so le se visoke stene snega in gozd. Kdor gre prvič, prizna, da je pot idilična. Za domačine, ki morajo strmino premagati enkrat ali večkrat na dan, pa razmišljajte o kaki idilički ne pride na misel. Ti verjetno niti ne opazijo izrezljanih srčkov in ljubezenskih napisov na drevesih ob cesti, ostankov pomlad in poletja.

Malo pod Goropekami so me dohiteli šolarji, ki so se vračali domov po končanem pouku v žirovski šoli. Vsak je za sabo vlekel sanke in na njih šolsko torbo. »Navzdol že gre,« so dejali, »navzgor je treba pa vleči. Pa je še vedno bolje tako. Ko je kopno, je treba dol in gor peš. Nekaj šolarjev je ostalo na Goropeke. »Lahko vam, ko ste že doma,« sem slišal tiste, ki so imeli še dolgo pot do doma. Komaj na polovici so bili. In še slabšo pot so imeli dalje.

Goropeke štejejo petnajst hiš, od tega je devet kmetij. Poslopja so zgnetena skupaj kot bi se hotela skriti pred strupenim mrazom in vetrom, ki pozimi brije po obronkih nad Žirmi. Zaradi visokih zmetov je bila včasih cesta neprevozna tudi po več dni. Letos so Goropecani cesto zavarovali pred hudo nadlogo — vetrom — z ograjo in pokazalo se je, da uspešno.

INVAZIJA NA GOROPEKE

Dom na Goropekah je bil ob mojem obisku skoraj prazen. Za mizo v gostinski sobi je sedelo le nekaj domačinov. S sanmi so se vračali iz Žirov, kjer so nakupili nekaj živeža in drugih potrebščin za hude čase, če bi zima še »zavila z repom«. In po naporni poti je seveda treba zaviti na majhno okreplilo in pogovor. Izvedel sem v hipu to in ono o življenju v vasi: da so kmetije že dobro mehanizirane — pet traktorjev brni v vasi in ne vem koliko kosičnic in drugih strojev, da je skoraj od vseh hiš kdo zaposlen v Žirih, pa da je v letošnji zimi na Goropekah primanjkovalo vode. Da, vode. Se bolj pa poleti. Take suše kot je bila letos poleti ne pomni nihče. Vodo so vozili iz Žirov z gasilsko cisterno. Vsaka vožnja — 2500 litrov vode — pa je stala okroglo štirinajst starih tisočakov. Kaj pa pomeni liter vode kmetu, ki ima po več glav živine v hlevu, ni trebalo omenjati.

Mladji upravnik Doma na Goropekah Jože Bogataj se je kmalu po mojem prihodu vrnil iz Skofje Loke. Kakšna je letošnja sezona? sem vprašal za začetek. »Kar v redu, zima nam je naklonjena in prejšnji teden, ko so bile počitnice, sem imel vse zasedeno. Trenutno je malo premora, od sredine februarja pa bom spet imel goste. Cesta je letos vse od prvega snega dobro vzdrževana, in to po zaslugu žirovskih kmetijske zadruge. No, brez zimske opreme se seveda skoraj ne da pripeljati sem gor. Taki z letnimi gumami navadno delajo le zastoje na cesti.«

Dolina pod domom, kjer je postavljena vlečnica, je v sredo samevala. Smučarjev ni bilo in zato tudi naprava ni delala. »Kakih deset smučarjev mora biti,« je dejal Jože, »da jo možak, ki skrbí zanjo, požene v tek. Vlečnica je sicer last SK Alpina. Ob sobotah in nedeljah je stalno v pogonu. Med počitnicami so imeli v glavnem vsi smučarji tedensko karto. Obiskovalcev — smučarjev — ob delavnikih je navadno bolj malo. Nekoliko daleč je peš z »dilcam« na ramah do sem gor za komaj dobro uro smučanja. Najprej delo, potem konsilo, pot na Goropeke in milogrede je tema.«

KMEČKI TURIZEM

Ni malo takih, ki menijo, da bi bile Goropeke kot način za kmečki turizem. Ljudje radi preživijo dopust v miru. Tega pa je v tej vasi več kot dovolj. V okolici kraja so nekatere idealne razgledne točke. Z eno in pol ure oddaljenega vrha nad Rovtami se odpre razgled nad dobrošnim delom Slovenije; proti Notranjski in Primorski, na Julisce in ne najaznje na bližnje Žiri, ki so videti kot iz zraka. Poleg tega se bo vsak obiskovalec lahko ob poti naužil domačih dobrot, s katerimi mu bodo postregli prijazni domačini. Pravega zanimanja za kmečki turizem pa ni. Sobe trenutno oddajajo le pri eni hiši na Goropekah. Drugi bi radi vsaj kako zagotovilo, ker niso prepričani, da bi se uspehi pokazali kar tako.

»Kako bo naprej, je odvisno od zime,« pravi upravnik Jože Bogataj. »Pomlad pa že spet vem, da bodo krizi in težave s cesto. Vsa razkopena bo. Kar skrbi me. Nekateri gostje so zelo natančni in že slaba cesta jim pomeni oviro, da jih ni do sem gor.«

V SLABEM VREMENU JE TEŽKO

Popoldan se je prevešal v večer, ko sem se začel spuščati po cesti v dolino. Na levi strani sem pustil za seboj goroško cerkvico, menjda častitljive starosti in vredno ogleda, za katero pa se nihče ne zmeni, čeprav kar kliče po popravilih. Morda bi se vsaj zavod za spomeniško varstvo malo pobrigal za to.

Malo pod vasjo sem srečal pismonošo, Milana Filipiča. Že osemnajsto leto opravlja ta poklic. »Ja, tudi na Goropeke nosim pošto,« je dejal. »Vsake tri mesece pridev na vrsto za te kraje; tak je dogovor med nami tremi pismonoši v Žireh. Poleti z mopedom že nekako gre, ko je slabo vreme, je pa težko. Zaradi slabih poti se mi pogosto služba zavleče še precej v popoldne. Največ dela ima ob sredah in sobotah. Glasa veliko raznosim. Pa saj sem v zadnjih dveh letih zbral okrog petdeset naročnikov za ta časopis. Kaj bi še rad povedal? Ja, zima naj pričanaša. Če ne bo drugače, bo treba pa perutnice usaditi, da bom laffko letal od ene do druge hiše.«

Pismonoša je pohitel proti Goropekam in končal službo za tisti dan. Tokrat so mu bili v pomoč sanke. Sicer pa si zdaj brez sank skoraj ne morem predstavljati prebivalca teh vasi. Uporabljajo jih šolarji, delavci, skratka vsi. Vse dotlej, dokler ne bodo na cesto nasuli peska. »Se ponoči se vozijo, te...« je dejala sta-

Upravnik Doma na Goropekah Jože Bogataj

reja ženička, ki sem jo dohitel malo pred Žirmi. Očitno ji ne gre v glavo današnja mladina.

Goropeke, vas nad Žirmi. Vas, ki zaradi bližine Žirov ne izumira. Ljudje ostajajo doma, saj imajo službo blizu. Res pa je, da sta v zimskem času tudi dva dobra kilometra včasih dolga.

Besedilo in slike:
J. Govekar

Goropeke. Cerkev v vasi kliče po popravilu

Ijubljanska banka

Odločno in samozavestno do cilja

Svinjska glava za presnetega pusta

Jeseničani so se letos še posebej odrezali, saj so pred-pustno tekmovanje za trofejo Svinjska glava — presenetljivo! — organizirali celih pet-najst dni pred rokom!

Gor in dol je vozila žičnica jeseniškega VIATOR-ja, gor in dol so vozili avtobusi istega podjetja. Vsi so hoteli doživeti, videti, morda celo preživeti!

Na startu pustnih mask je bilo čutiti vznemirjenost, tremo pred odločilnim spustom. V primeri z našimi predstavniki na olimpijskih igrah in na našo veliko srečo se nobena pustna šema ni ustrašila zahtevne proge tako, da bi svojo udeležbo odpovedala.

Nekateri nastopajoči so vozili s tako hitrostjo, da so prehiteli one, ki so smučali nič kilometrov na uro in ki so jih celo oprezni in bistrosti gledalci komaj spremiljali z očmi. Da o tistih, ki so prehiteli, raje ne govorimo, ker razen motne razpotegnjene črte ni bilo videti ničesar drugega.

Gledalci so bili presrečni, ko so ugledali nebeškega sla. Prihajal je naravnost iz nebes prav zdaj — ko nam edino Bog lahko še pomaga!

Iz zaverovanosti vase in v svojo odločne in trdne ter edino zvezlavne odločitve je po posebnih progah prihajal v cilj olimpijski komite. Obi-

čajna proga je bila zanj prelahka. Toda zamazal je in ni in ni se mogel spustiti. Hudo se je namučil njegov vodnik, da ga je končno le spravil v arenou — pravega osla trmaštega!

Ko so izvolili novega župana Crnega vrha (»srečno roko ste imeli, da ste mene dobili, dragi občani, preljubi faranin«) so obiskovalci, globoko prevzeti in pretreseni ob misli, da jim do pravega pusta preostaja le borih petnajst dni mokrih priprav, meni nič, tebi nič izkoristili priložnost in še pozno v večer kar naprej in naprej le v »šonkeštiščali.

D. Sedej

Brez ljubljanskega Zita ni šlo

Ljubljanska banka

Dobro sva parkirala. Kako pa priti v Prešernovo gledališče ni najina stvar. — Foto: F. Perdan

Na predpustnem tekmovanju na Črnem vrhu nad Jesenicami je sodelovala tudi tale duhovita pustna šema

Na pustno soboto
in pustni torek

pustovanje

v hotelu Bor in gradu Hrib
v Preddvoru

Rezervacije z večerjo 50 din.

Lepe nagrade za najboljše maske.

RAZNAŠALCA-(KO)

za dostavo jutranjika DELO naročnikom na dom za področje v Skofji Loki sprejememo takoj.

Delo primerno za gospodinje in upokojence. Zelo dober zaslužek in ostali pogoji.
Ponudbo sprejema podružnica CGP »DELO« Kranj, Koroska cesta 16.

Aerodrom Ljubljana — Pula

Letališko in turistično podjetje
KRANJ, p. p. 33

1. OBJAVLJA IN VABI K SODELOVANJU KANDIDATE ZA NASLEDNJA PROSTA DELOVNA MESTA:

1. šefa kuhinje
2. 4 KV ali PK natakarje
3. 2 NK pomivalki
4. 2 KV ali PK kuharja
5. PK soberice

Kandidat pod točko 1. mora izpoljevati poleg splošnih pogojev še naslednje posebne pogoje:

- srednja izobrazba ali VK gostinske stroke — kuharska smer
- znanje angleškega jezika
- sposobnost za delo z ljudmi
- začlena praksa na enakih ali podobnih delovnih mestih

Prijave s potrebnimi dokumenti in dokazili o dosedanjih praksi, strokovni usposobljenosti in potrdilom o nekaznovanju pošljite splošnemu sektorju podjetja.

Razpis velja 15 dni po objavi oziroma do zasedbe delovnih mest.

2. RAZPISUJE:

- 1 štipendijo na ekonomski fakulteti ali visoki ekonomsko komercialni šoli (III. ali IV. letnik)
- 1 štipendijo na strojni fakulteti (III. ali IV. letnik) ali na višji tehnični šoli strojni oddelek (II. letnik).

Priskrbo z dokazili o dosedjanju šolanju in materialnem položaju pošljite splošnemu sektorju podjetja v roku 1 meseca od objave.

CEVLJARNA
RATITOVEC
Železniki

RAZPISUJE
LICITACIJO
za OSEBNI AVTO
KOMBI IMV
v dobrem stanju

Izklicna cena je 14.000
din brez prometnega
davka.

Licitacija bo v petek, 11.
februarja na sedežu podjetja od 6. do 8. ure za družbeni sektor in od 8.
do 10. ure za zasebni sektor.

Razpisna komisija pri ZAVODU ZA LETOVANJE KRANJ

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpoljevati še naslednje:

- da ima višjo izobrazbo pedagoške, pravne ali ekonomske smeri, 5 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 3 leta na odgovornih delovnih mestih;
- da ima srednjo izobrazbo ekonomske ali pedagoške smeri ali visoko kvalifikacijo gostinske smeri, 8 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 5 let na odgovornih delovnih mestih.

Pismene prijave sprejema razpisna komisija pri Zavodu za letovanje Kranj, 15 dni po objavi.

KINO CENTER KRANJ

bo predvajal
od 10. do 13. februarja 1972
ameriški barvni spektakel

Samson in Dalila

Oglejte si film, ki vas bo navdušil
tako kot QUO VADIS

CREINA

turistično
prometno
podjetje
KRANJ

Dobrodošli na veseljem
pustovanju

v hotelu CREINI
v soboto 12. februarja in torek
15. februarja

Nagrade za maske!
Igra ansambel Karavanke

Opozorilo vsem lastnikom psov!

Zaradi izredno visoke snežne odeje je gibanje divjadi zelo oteženo in trpi zaradi tega veliko pomanjkanje. Pri tem pa so divjadi skrajno nevarni potepuški psi. Zato opozarjamamo vse lastnike psov, da jih privežejo in jih ne izpuščajo v lovišča.

Vsem lovcem smo dali nalogo, da pri obhodih lovišč vse pojavljujoče pse pokončajo (po določilu Zakona o lovstvu SRS št. 22-122.66 — člen 23). Lovska organizacija pa bo vložila zahtevek za vsak uničen komad divjadi po veljavnem ceniku.

Lovska zveza za Gorenjsko

mali oglasi

PRODAM

Prodam PEC na olje, 80-litrski HLADILNIK, električni STEDILNIK in POMIVALNO MIZO. Reševa 4a, Kranj

568

Prodam litoželezno KOPALNO KAD (samo stojec). Bašelj Franc, Kidričeva 17, Kranj, telefon 21-635

569

Prodam dva PRASICA za zakol. Sp. Brnik 13

570

Prodam 150 kg težkega PRASICA za zakol. Dvorje 17, Cerkle

571

Gostinsko in trgovsko podjetje
CENTRAL Kranj

sprejme v redno delovno razmerje

PRODAJALKO ZIVILSKIE STROKE

Informacije dobite v splošnem sektorju podjetja, Kranj, Maistrov trg 11/1.

Prodam 150 kg težkega PRASICA za zakol. Stefanija gora 27, Cerkle

572

Prodam KRAVO simentalko z drugim teletom in PRASICA za zakol. Likozar Jereje, Voklo 38, Senčur

573

Prodam sedem tednov stare PRASICKE. Sp. Senica 8, Medvode

574

Prodam dobro ohranjen 40-litrski ELEKTRICNI LONEC in POLCILINDER. Tomšičeva 11, Kranj

575

Prodam suhe BUTARE in črno SEMENSKO DETELJO. Suha 29, Kranj

576

Prodam PLINSKI STEDILNIK na štiri plošče, ELEKTRICNI STEDILNIK tobi na štiri plošče in levi namizni STEDILNIK s kotličkom. Britof 156, Kranj

577

Prodam GNOJNICNO CRPALKO, hrastov SOD za gnojnico in SLAMOREZNI CO. Voglje 50

578

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, ma-loglasna in naročniška služba 22-152. — Naročnila: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Perodam ELEKTRICNI STEDILNIK tobi za 250 din in emajliran vzidljiv KOTEL. Jezerska cesta 122, Kranj

595

KUPIM

Kupim do 2000 kosov ZIDA KA. Bertoncelj Janez, Podblica 28, Zg. Besnica

579

MOTORNA VOZILA

Kupim AUSTINA 1300, letnik 1971 ali vzamem vrstni red predplačila. Rujevič Peter, Kidričeva 47, Kranj

580

Prodam FIAT 850 šport. Voklo 18, Senčur

581

STANOVANJA

10 km iz Kranja oddam eno ali dve SOBI za določen čas (10 let). Ponudbe poslati pod »nekaj predplačila«

582

Dekle išče SOBO v Kranju ali okolici. Ponudbe poslati pod »nujno«

583

ZAPOSITIVE

Iščem BAS KITARISTA za igranje narodno-zabavne glasbe, po možnosti iz okolice Radiovljice. Ličar Alojz, Posavec 21, Podnart

584

Sprejemem DELO na dom v popoldanskem času. Naslov v oglašnem oddelku

585

ZDRUŽENJE SOFERJEV IN AVTOMEHANIČKOV JESENICE, Prešernova ulica išče USLUŽBENKO za popoldanski čas. Nastop službe takoj. Pismene ponudbe pošljite na gornji naslov

586

IZGUBLJENO

Zatekel se je črn lovski PES. Senk, Moše 3, Smlednik

587

POSOJILA

Potrebujem 5000 din posojila za 6 mesecev. Dam 30 % obresti. Ponudbe poslati pod »garancijo«

588

Nujno potrebujem 5000 din posojila za 6 mesecev. Ponudbe poslati pod »30 % obresti«

589

PRIREDITVE

MLADINSKI AKTIV MAVCIJE priredi v nedeljo, 13. februarja, ob 18. uri MLA DINSKI PLES. Igra ansambel TURISTI. Vabljeni! 590

MLADINSKI AKTIV PREDOSLJE prireja v soboto, 12. februarja, ob 19.30 v KULTURNEM DOMU PUSTOVANJE. Igral bo priznani an-

sambel VISKI FANTJE. Maskne nagrajene. Pridite, prijetno se boste zabavili

591

KUD ZALOG pri Cerkli priredi v soboto, 12. februarja, ob 19. uri PUSTOVANJE v šolski dvorani v ZALOGU. V družbi mask in dobrí kapljici se boste dobro počutili. VESELI TRGOVCI vam bodo postregli z domaćimi vižami in še kaj drugega, da boste zadovoljni. Vabljeni!

591

Kranj CENTER

9. februarja amer. barvni film ZA MRTVE JE PREHOD PROST ob 16. uri, ob 18. in 20. uri nastopa MISO KOVAC

10. februarja amer. barvni film SAMSON IN DALILA ob 16., 18. in 20. uri

11. februarja amer. barvni film SAMSON IN DALILA ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORZIC

9. februarja angl. barvni film SMRT TRKA DVAKRAT ob 16. uri, amer. barvni film ZA MRTVE JE PREHOD PROST ob 18. in 20. uri

10. februarja premiera ital.-franc. barvnega filma AFERA NA AZURNI OBALI ob 16., 18. in 20. uri

11. februarja amer. barvni film ZA MRTVE JE PREHOD PROST ob 16. in 20. uri, angl. barvni film SMRT TRKA DVAKRAT ob 18. uri

Tržič

10. februarja premiera amer. barvnega CS filma VOHUN V ZELENEM KLOBUKU ob 18. in 20. uri

11. februarja amer. barvni CS film VOHUN V ZELENEM KLOBUKU ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

10. februarja premiera amer. barvnega CS filma DJANGO STRELJA PRVI ob 18. in 20. uri

11. februarja amer. barvni CS film DJANGO STRELJA PRVI ob 20. uri

Radovljica

9. februarja amer. film FRA DIAVOLO ob 18. in 20. uri

10. februarja italij. barvni film VOLK SIERA BLANKE ob 20. uri

11. februarja amer. barvni film BILLY KID ob 20. uri

Jesenice RADIO

9. februarja nemški barvni film CUDEZ LJUBEZNI

10. februarja amer. film BOJISCE

11. februarja italij. barvni film NEVIDNA ŽENA

Jesenice PLAVZ

9. februarja amer. film BOJISCE

10. februarja ital.-francoski barvni film DVOBOJ NA SVETU

11. februarja ital.-francoski barvni film DVOBOJ NA SVETU

Dovje Mojstrana

9. februarja amer. barvni film DOBRI IN SLABI FANTJE

Kranjska gora

10. februarja nemški barvni film CUDEZ LJUBEZNI

Javornik DELAVSKI DOM

9. februarja italij. barvni film DVOBOJ NA SVETU

Škofja Loka SORA

9. februarja italij. barvni film SKUSNJAVA MLADEGA CASANOVA ob 18. in 20. uri

10. februarja italij. barvni film KRVAVA MATI ob 20. uri

11. februarja italij. barvni film KRVAVA MATI ob 18. in 20. uri

Železniki OBZORJE

9. februarja franc. barvni film ZACETNICE NA PLOCNIKU ob 20. uri

11. februarja italij. barvni film SKUSNJAVA MLADEGA CASANOVA ob 20. uri

KAVA

PRESENOVO GLEDALISCE

V sredo, 9. februarja, ob 19.30 uri predstava MARTIN KACUR, ki naj bi jo uprizorilo Sentjakobsko gledališče iz Ljubljane ob tednu slovenske drame v Kranju, ODPADE zaradi bolezni v ansamblu.

Izvršilni odbor ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO KRAJN

razpisuje prosto delovno mesto

VODO DDD SLUŽBE za nedoločen čas.

Pogoji: tehnik veterinarske, sanitarske ali kmetijske smeri z vsaj 10-letno delovno dobo.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Ijubljanska banka

EMONA

Ljubljana,
obrat »Poljedelstvo
Gozdarstvo
Govedoreja«

prodaja na svojih enotah
Vodice in Smlednik

večje količine govejega gnoja po
ugodnih cenah.

Natančnejše informacije o prodaji dobite na omenjenih enotah.

Iljubljanska banka

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša draga mama

Karolina Mohor

roj. Sobolj

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 10. februarja 1972 ob 16. uri izpred hiše žalosti v Senčurju, Mlakarjeva 2.

Zaluboči: hčerke Micka, Vera, Kati in sinova Štefan in Tine z družinami, bratje in sestre, nečaki, nečakinje, vnuki in vnučkinje ter drugo sorodstvo

Senčur, Kranj, Zagreb, Zayldovič, Zenica, dne 8. februarja 1972

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da je umrl naš dragi mož, oče, stari ata in ded

Janez Jerman

upokojenec

Pogreb bo v četrtek, 10. februarja, ob 16. uri izpred mrliske vežice na pokopališču v Kranju.

Zaluboči: žena Ivana, hčerka Anica, zet Andrej, vnučkinji Majda in Andreja z družinami, bratje, sestre in drugo sorodstvo

Kranj, 7. februarja 1972

Zahvala

Ob izgubi našega nepozavnega moža, očeta, starega očeta, tasta in strica

Leopolda Možina

Se zahvaljujemo prijateljem in znancem, ki so nam izrazili sožalje in ga pospremili k zadnjemu počitku, sosedom, povecem ter vsem, ki so darovali cvetje ali kakorkoli počastili njegov spomin.

Zaluboči: žena Avgusta, hčerka Anica in sin Miro z družinama ter drugo sorodstvo

Stružev, 8. februarja 1972

Malomarnost ogroža varnost

Porazni rezultati pregledov vozil na jeseniških cestah

Na zadnji seji komisije za vzgojo in varnost v prometu na Jesenicah so sprejeli sklep, da bodo republiško akcijo Na cesti nini sam tudi na Jesenicah podaljšali, tako da bo potekala še februarja in marca. V prvem delu akcije, ki je trajala od 15. oktobra do 31. januarja, so predvsem opozarjali voznike motornih vozil na primerno opremo njihovih vozil in na slave zimske razmere, v drugem delu akcije pa bodo začeli vestno pregledovati in ukrepati.

V prvem delu akcije so člani komisije skupaj s prometno milice opravili pregled motornih vozil na cesti in pregled motornih vozil v tistih podjetjih na Jesenicah, ki se ukvarjajo s prevozom potnikov in tovora. Rezultati teh pregledov so porazni!

**RESILNI AVTOMOBILI
Z NEPRIMERNIMI GUMAMI**

V štirih urah so na jeseniških cestah ustavili in pregledali 96 motornih vozil. Petim voznikom so zaradi večjih okvar na njihovih vozilih odvzeli vozniska dovoljenja, 12 voznikov so mandatno kaznivali, 19 voznikov pa je moralno plačati kazen zaradi manjših okvar.

slohi ima varnostni trikotnik in ostalo dodatno opremo!

Vsa tri vozila jeseniške Resilne postaje so imela izrahljene gume! Po 20. februarju bodo akciji ponovili.

NESREČE

V opomin in resno opozilo naj bodo lastnikom motornih vozil naslednji podatki. Lani je bilo v jeseniški občini 527 prometnih nesreč, od tega 320 v naseljih in 207 zunanjih naselj. 17 nesreč je bilo smrtnih, v nesrečah je bilo 82 huje ranjenih, 77 pa lažje. Kar 94 nesreč se je pripetilo na cesti M. Tita. Lani je bilo na cesti Železarjev, 52 na Cesti Borisa Kidriča, 77 nesreč je bilo na cesti od Hrušice do Martuljka, 52 od Martuljka do Kranjske gore, na stranskih cestah pa je bilo 56 nesreč.

Lani je bil najpogosteji vzrok nesreč neprimerna hitrost, na drugem mestu je neprevidnost in že na tretjem mestu vinjenost.

Organji milice so lani izrekli za 4 milijone dinarjev mandatnih kazni, v 5710 primerih so opozarjali pešce in voznike, zaradi vinjenosti in drugih prekrškov pa odvzeli 460 vozniskih dovoljenj.

D. Sedej

nesreče**Nezgoda pri srečanju**

V soboto, 5. februarja, dopoldne je na Gorenjski cesti v Radovljici voznica osebnega avtomobila Magda Jenstrle iz Radovljice zavijala v levo. Ker je iz nasprotni smeri takrat pripeljal tovornjak, vozil ga je Slavko Krivčič z Brezlj, je voznica svoj avtomobil ustavila. Za njo pa je pripeljal avtobus, ki ga je vozil Jože Kenda iz Kranja. Pri zaviranju je zadnji del avtobusa zaneslo v levo v tovorni avtomobil. Pri trčenju je nastalo za okoli 25.000 din škode.

**Delovna skupnost delovne enote
tiskarna
ČP GORENJSKI TISK KRAJN**

razglaša prosto delovno mesto

administratorja

Pogoji: administrativna šola, dobro obvladovanje strojepisa.

Ponudbe na razpisano delovno mesto sprejema tajništvo podjetja ČP Gorenjski tisk Kranj, Ul. Moše Pijade 1 do 16. februarja 1972.

I. državno prvenstvo v smučanju za pionirje

Vsi tekmovalci kot ena družina

Več kot 300 pionirjev iz vse Jugoslavije se je v petek in soboto v Poljanah, Zeleznikih in na Starem vrhu prvič spoprijelo za naslove državnih prvakov v alpskih in klasičnih smučarskih disciplinah. Slovesen zaključek prvenstva, ki bo prav gotovo vsem tekmovalcem ostal v nepozabnem spominu, je bil v soboto popoldne v Škofji Loki. Nebo nad mestom so paralelne živobarne rakete, ko je parada krenila proti mestu razglasitev rezultatov — kino dvorani Sora: na čelu zastavonoša z jugoslov. zastavo, za njim pionirji z emblemom držav. smučarskega prvenstva, zastavonoše z zastavami republik, pihačni orkester, člani pripravljalnega odbora in tekmovalci Bosne in Hercegovine, Crne gore, Hrvatske, Makedonije, Srbije ter številno zastopstvo Slovenije. Vsem navzočim sta spregovorila pokrovitelj predsednik škojfeloške občinske skupščine Zdravko Krvina in predsednik pripravljalnega odbora Janez Šter. Po kratkih pozdravnih besedah so zadonele fanfare in takoj nato so najboljši tekmovalci prejeli medalje in diplome. Ob koncu, ko se je državna zastava ob petju naše himne spuščala po drogu, ni preostalo drugega kot le še želja, da se prihodnje leto mladi pionirji spet srečajo v eni od Jugoslovenskih republik.

VL ALPSKIH DISCIPLINAH VSE REPUBLIKE

Tekmovanje v alpskih disciplinah se je v soboto nadaljevalo s slalomom. Nastopilo je 152 tekmovalcev iz vseh jugoslovenskih republik, kar je posebnost svoje vrste. N obenem izmed tekmovalcev ni uspel podvig, zmaga v veleslalomu in slalomu. Kljub sneženju proga za slalom tekmovalcem ni delala prehudihi preglavice. Odstopov in

diskvalifikacij je bilo malo. Člani SK Transturist, ki so imeli v rokah pripravo tekmovanja v alpskih disciplinah, so svojo nalogo odlično opravili.

Rezultati slaloma — mlajše pionirke: 1. Tome (Medvode) 67,15, 2. Fluhar (Branik) 70,11, 3. Dolinar (Olimpija) 72,48; **starše pionirke:** 1. Križaj (Tržič) 83,59, 2. Blažej (Olimpija) 87,18, 3. Pečarič (Branik)

87,55; **mlajši pionirji:** 1. Štefe (Tržič) 68,35, 2. Valič (Transturist) 69,40, 3. Sitar (Branik) 69,53; **starješi pionirji:** 1. Zavrl (Branik) 80,47, 2. Popenko (Branik) 80,73, 3. Strel (Transturist) 81,92.

JENKO DRŽAVNI PRVAK V SKOKIH

Tekmovanje v skokih je bilo v soboto dopoldne na 25-metrski skakalnici v Poljanah. Marlivi delavci SD Poljane so tekmovanje odlično pripravili. Za naslov državnega prvaka se je potegovalo 29 starejših pionirjev, izven konkurenca pa je nastopilo še 7 starejših pionirjev, ki niso imeli pravice nastopiti za državne naslove in 16 mlajših pionirjev. Med skakalci sta bila le dva tekmovalca iz Hrvatske — člana Goranina iz Delnic. Naj omenim še eno zanimivost: na tekmovanju ni bilo niti enega samega padca.

Rezultati: 1. Jenko (TVD Križe) 196,6 (27,5, 29,5), 2. Berčič (Ilirija) 190,2 (28, 28), 3. Burjak (Alpina) 188,9 (27,5, 29), 4. Anžel (Ilirija) 186,5 (25,5 27,5), 5. Demšar (TVD Križe) 185,9 (26,5, 27,5).

J. Govekar

Železniki: med pionirji domačini, med pionirkami pa SD Skrat

Stafeti pionirjev Alpresa in SD Skrat — Polet (Hrvatska) sta zmagovalki drugega dne prvega pionirskega prvenstva SFRJ v klasičnih disciplinah v Zeleznikih. Mladi člani Alpresa so že v prvi predaji dosegli malenkostno prednost, ki so jo na cilju še povečali in brez težav premagali ostalih šest konkurenčnih. Pri pionirkah pa so presenetile članice športnega društva Skrat, ki so z odlič-

nim tekom premagale favorizirane tekmovalke Lovrenca na Pohorju. Preseneča pa tudi odlično tretje mesto pionirk Žabljaka, ki so kljub pomanjkljivi opremi odlično prestale prvo pionirsko preizkušnjo. Organizacija, ki je bila tokrat v rokah SD Alpresa, je bila odlična, saj so se pionirji v Zeleznikih počutili kot doma.

Rezultati — starejši pionirji (3 × 2 km): 1. Alples (Demšar, F. Eržen, T. Eržen) 29:20,5, 2. Maribor 29:41,2, 3. Olimpija 29:41,7, 4. Triglav 29:46,9, 5. Loška dolina 30:46,3; **starše pionirke (3 × 1 km):** 1. SD Skrat (Marincel, Piršel, Sporič) 19:59,0, 2. Lovrenc 20:58,9, 3. Durmitor 25:56,2.

Medtem ko so se starejši pionirji in pionirke v tekih borili za prve državne naslove, pa so mlajše pionirke in pionirji tekmovali na meddrušeni tekmi. V konkurenči mlajših pionirk je bila najboljša Vidmarjeva (Dol), pri pionirjih pa si je zmago priboril spet domačin Franci Eržen.

Rezultati — mlajše pionirke (1 km): 1. Vidmar (Dol) 7:27,4, 2. Bernik (Olimpija) 7:52,8, 3. Pogačnik (Ihan) 8:05,8, 4. Štefančič (Kočevje) 9:48,4; **mlajši pionirji (2 km):** 1. F. Eržen (Alples) 9:50,8, 2. Skrbec (Loška dolina) 10:02,1, 3. Orešek (Ihan) 10:34,7, 4. Urh (Alples) 10:35,2, 5. Robač (Fužinar) 10:35,9.

Po končanem tekmovanju smo zaprosili za izjave še trenerja pionirjev Alpresa Vinko Grašiča in najboljšega med pionirji domačina Tomaža Eržena.

Trener Vinko Grašič je bil oba dneva nasmejan, saj so njegovi fantje zasedali najboljša mesta: Sam pa je dejal: »Izredno sem zadovoljen s svojimi fanti, saj so se dobro odrezali in so trenutno res najboljši v državi med pionirji. Ceprav so zmagovali na domačem terenu, moram pripomniti, da so vsi ves teden pomagali pri pripravi prog.«

Tomaž Eržen: »To je moj doslej največji uspeh. Vesel sem, da sem s 14. letom osvojil prvi državni pionirski naslov. S tekmo se ukvarjam pod vodstvom trenerja Grašiča še dober dve leti in upam, da bom postal zvest tekaškemu športu.«

D. Kumer

Peter Štefančič presenetil

V zgodnjih nedeljskih urah nas je glas iz radija reporterja Francija Pavšerja priletelo presenetil, saj nas je z daljnega Sappora, prizorišča XI. zimske olimpijskih iger, razveseli s prijetno novicijo, da je Kranjčan, sicer član smučarskega društva Jesenice, Peter Štefančič na 70-metrski skakalnici dosegel odlično 10. mesto ter s tem drugi najboljši olimpijski doseg v smučarskih skokih.

Peter Štefančič se je rodil 3. marca 1947 v Savski Loki v Kranju, po poklicu pa je avtomehanik pri Cremlu. S skakalnim športom se je začel ukvarjati pod vodstvom trenerjev Dejana Šinka in Jožeta Javornika že kot pionir leta 1960. V letu 1970 je bil zmagovalec za pokal Kongberg-a med Juniorji, v letu 1969 pa je postal s 150 metri državni rekorder. Poleg mladinskega državnega in republiškega naslova je bil tudi dvakrat državni članski prvak (ta naslov si je enkrat

delil s Mescem). Lani na trdionicalem Poldovem me morialu v Planici je med najboljšimi na svetu osvojil odlično tretje mesto. Petru je že drugi nastop na olimpijskih igrach, saj je leta 1968 v Grenoblu zasedel na veliki skakalnici 38. mesto. V Sapporu pa ga čaka v petek še en nastop. Na 90-metri skakalnici se bodo na olimpijske kolajne že drugi pomerili najboljši. Upam, da nas naša jugoslovenska četverica ne bo razočarala. Zanimivo je, da je Peter Štefančič startal kot pionir v alpskih disciplinah, toda po enem letu aktivnega tekmovanja se je premislil in stopil v vrste skakalcev kranjskega Triglava, ki so poneali v Kranju v 21. držav Evrope. Štefančič je v Evropskih četrtinstikam za osvojeno deseto mesto na letosnji olimpijadi v Sapporu, kar je eden večjih uspehov jugoslovenskega smučanja, se pridružuje tudi naše uredništvo.

D. Humer

Leta 1969 se je Peter Štefančič prvikrat znašel na prvi mestu kot najboljši gorenjski športnik. Na zabavno spomini prireditvi, ki sta jo organizirala uredništvo Glasa in Partizan Duplje, ga vidimo v družbi z našim športnim umeščenikom Jožetom Javornikom. Javornik je bil poleg Šinka Štefančičev trener.

**PROJEKTIVNO
PODJETJE
K R A N J**
CESTA JLA 6/1
(nebotičnik)

**IZDELUJE
NÄCRTE ZA
STANOVANJSKE
HISE
IN VSE
VRSTE
OSTALIH
GRADEJN**

Ijubljanska banka

Državno prvenstvo za starejše mladince in republiško prvenstvo za člane v smučarskih skokih

Jurman postavil rekord skakalnice v Žireh

V nedeljo je bila 70-metrska skakalnica v Žireh prizorišče letosnjega državnega prvenstva v smučarskih skokih za starejše mladince in republiškega prvenstva za člane. Prvenstva, ki ga je pripravil SK Alpina, se je udeležilo dvajset mladincov — nastopili so le tekmovalci iz Slovenije — in trideset članov. Ob skakalnici se je zbral v nekoliko megleinem in ne preveč hladnem vremenu več kot 2000 gledalcev, ki so uživali v lepih in dolgih skokih.

V poskusni seriji so se tekmovalci poganjali čez skakalnice nekoliko zadržano. Večina skokov se je končala nekje pri šestdesetih metrih. Vodstvo tekmovanja je po končani poskusni seriji sklenilo, da vsem tištima tekmovalcem, ki niso kos takoj veliki skakalnici, prepovede nastop.

V prvi seriji je pri starejših najdiše potegnil Ilirjan Ilinikar — pristal je na 63,5 metra — le pol metra kraješki pa le bil skok Logatčana Lukačarja. Gledalci so stiskali pesti, ko se je po zaletišču dognal eden od favoritov, domačin Janez Poljanšek. V prekrasnem slogu je pristal na 65 metrov, vendar ni zdrzel. Skok se je na veliko žalost vseh prisotnih končal s padcem. Druga serija ni prinesla bistvenih sprememb. Ilinikar in Lukačar sta oba skočila po 59 metrov. Poljanšek pa je tudi tokrat padel. Po tekmi mi je povedal, da ni bil dobro pripravljen, eden od vzrokov pa je tudi doskok, za katerega meni, da ga bo treba čimprej popraviti.

Turk drugi

Na zadnjem izbirnem tekmovanju kegljačev za državno reprezentanco, ki bo konec maja nastopila na svetovnem prvenstvu v Splitu, si je Krančan Jože Turk z 925 podprtimi keglji priboril drugo mesto.

V končni razpredelniči je bil najboljši Turk (Triglav), ki je podrl 7371 kegljev, na naslednjih mestih pa so Muše (Split) 7274, Piber (Grmščica) 7256, četrти je Miklavčič (Gradis) 7209 itd.

— dh

Na republiškem prvenstvu za člane so bili zbrani vsi naši najboljši skakalci z izjemo bratov Pudgar, Stefančiča in Meseca, ki nastopajo v Sapporu, ter obolelega Zajca. Serijo dolgih skokov je začel Triglav Norčič z 69 metri in nadaljeval Ilirjan Prelovšek s 70,5 metra. Jasno je bilo, da je rekord skakalnice — last Draga Pudgarja — v nevarnosti. Res ni bilo treba dolgo čakati. Najprej je rekordno znamko preskočil Jeseničan Demšar, vendar je pri 72,5 metra padel. Kar ni uspelo Demšaru, je popravil kasnejši zmagovalec Janez Jurman. V lepem slogu je s stoječim skokom potrdil Demšarjevo dolžino. Skoki v drugi seriji so bili nekoliko kraješki. Vsí favorizirani — Jurman, Prelovšek in Norčič ter Demšar so skočili po 67,5 metra, kar je pomenilo tudi največjo dolžino v drugi seriji.

Občinski sindikalni svet Kranj in sankaški klub TRIGLAV Kranj sta priredila 5. februarja na naravnih progah Smarjetne gore sankaške tekmovanje za III. prehodni pokal Občinskega sindikalnega sveta Kranj za vse kranjske kolektive.

Proga je bila dolga okrog 800 m, tekmovali pa so z na-

Rezultati — starejši mladinci: 1. Ilinikar (Ilirija) 198,7 (63,5, 59), 2. Lukačar (Logatec) 195,8 (63, 59), 3. Tršar (Logatec) 172,1 (60, 53), 4. Bradensko (Ilirija) 169,4 (59,5, 52), 5. Kogovšek (Ilirija) 164,0 (59, 52) itd.

Člani: 1. Jurman (Ilirija) 239,6 (72,5, 67,5), 2. Prelovšek (Ilirija) 237,6 (70,5, 67,5), 3. Norčič (Triglav) 231,9 (69, 66,5), 4. Dolhar (Ilirija) 227,0 (70, 65), 5. Giacomelli (Ilirija) 218,3 (64,5, 62,5) itd.

J. Govekar

Plavalcji kranjskega Triglava so se med vikendom pomorili v Zagreb za pokal mesta Reke z domačo Mladostjo in reškim Primorjem. Državni prvak Mladost je bil tokrat premičan nasprotnik za Kranjčane. Levji delež so

Na tradicionalnem tekmovanju mladih slovenskih skakalcev za pokal Kranja je nastopilo 83 pionirjev iz 13 slovenskih klubov. Udeležba je bila po številu in kvaliteti odlična, saj so manjkalci samo skakalci ljubljanske Ilirije. To je bila praktična generalka za republiško prvenstvo, ki bo prihodnjo nedeljo v Besnici. Prehodni pokal je letos osvojila ekipa kranjskega Triglava (E. Galjot, D. Polanič, Belančič in Zevnik). To je nedvomno lep uspeh mladih kranjskih skakalcev, če ga primerjamo z minulom sezono, ko je bila ekipa Triglava na tem tekmovanju še šesta. Tekmovanje je bilo tudi za kategorizacijo.

REZULTATI — STAREJSI PIONIRJI: 1. Bogataj (Gorenja vas) 192,5, 2. Belančič (Triglav) 185,0, 3. Jenko (Križe) 184,0, 4. Burlak (Alpina),

5. Demšar (Križe), 6. Zevnik (Triglav), 8. J. Galjot, 10. Novak (Alpina), 11. Jenko (Triglav), 14. Rozman (Triglav), 15. Ribnikar (Križe); **MLAJŠI PIONIRJI:** 1. Langus (Jesenice) 174,0, 2. Podobnik (Alpina) 168,0, 3. Mohorič (Križe) 164,5, 4. E. Galjot (Triglav), 5. Ribnikar (Jesenice), 6. Krolnik (Alpina), 7. Prešeren (Jesenice), 8. Pibernik (Kamnik), 9. D. Polanič (Triglav), 10. Berdajs (Jesenice), 13. Bizjak (Triglav), 14. Jemc (Jesenice), 15. Sink (Triglav) itd.

J. Javornik

Poraz plavalcev Triglava v Zagrebu

Plavalcji kranjskega Triglava so se med vikendom pomorili v Zagreb za pokal mesta Reke z domačo Mladostjo in reškim Primorjem. Državni prvak Mladost je bil tokrat premičan nasprotnik za Kranjčane. Levji delež so

spet imelo plavalko, najboljša med njimi pa je bila Boni Pajntar, ki je s časom 2:56,7 na 200 m prsno postavila nov republiški rekord za zimske bazene.

Rezultati — moški (100 m prost): 1. Lustik (Primor-

je) ... 5. Slavec, 6. Smit; 100 m hrbitno: N. Miloš (Mladost), 5. T. Slavec, 6. J. Slavec; 200 m prsno: 1. Klemen (Primorje), 3. Grošelj, 6. Zupanc; 200 m metuljček: 1. Milanković (Mladost), 3. A. Slavec, 6. Zupanc; 400 m prost: 1. Pedišić (Mladost), 4. Miljanovič, 6. Smit; 4 × 100 mešano: 1. Mladost, 3. Triglav; ženske — 100 m prostor: 1. Sifner (Mladost), 2. Pečjak, 3. Skubic; 100 m hrbitno: 1. Porenta, 6. Draksler; 200 m prsno: 1. Svarc, 2. Pajntar; 200 m metuljček: 1. Majnarič (Mladost), 2. Porenta, 3. Pečjak; 400 m prost: 1. Pavletić (Mladost), 4. Mandeljc, 6. Sladoje; 4 × 100 mešano: 1. Mladost, 2. Triglav.

Povratno srečanje bo 20. in 27. februarja na zimskem bazenu v Kranju.

— dh

Sankaške tekmeme na Šmarjetni gori

vadnimi sankami do 10 kg. Udeležilo se je 40 tekmovalcev iz različnih kolektivov. Največ udeležencev je bilo iz Iskre, saj so tudi iskraši že tretjič osvojili prehodni pokal, to pot v trajno last.

Vreme sicer ni bilo najboljše, saj je vseskozi rahlo snežilo, verjetno je bil to tudi vzrok, da udeležba ni bila tolikšna, kot smo pričakovali.

Rezultati: **ženske:** 1. Jožica Marčun (Tekstilindus) 2,28, 2. Aca Murko (Ikos) 2,40, 3. Melita Sparovec (Iskra) 2,44;

moški: Jože Meglič 1,51, 2. Viki Sparovec 1,54, 3. Vili Rustja 1,59 (vsi Iskra);

ekipno: 1. ISKRA 9,89, 2. IKOS 11,02.

V. B.

Stirje prvouvrščeni v vsaki disciplini so prejeli spominska darila, ostali do 5. mesta pa diplome.

Rezultati: ženske: 1. Jožica Marčun (Tekstilindus) 2,28, 2. Aca Murko (Ikos) 2,40, 3. Melita Sparovec (Iskra) 2,44;

moški: Jože Meglič 1,51, 2. Viki Sparovec 1,54, 3. Vili Rustja 1,59 (vsi Iskra);

ekipno: 1. ISKRA 9,89, 2. IKOS 11,02.

V. B.

Štefančič deseti

Opalk, pri mladincih Pristavec, pri mladincih Pristavec, pri pionirjih pa Zupan. Ker je med mladimi za ta šport veliko zanimanje, namevajo skakalnico še povestati, ob njej pa montirati manjšo vlečnico. Sredstva za ureditev bo delno prispevala DPD Svoboda in krajevna skupnost Črnivec; ker pa so ti objekti v neposredni bližini hotela Podvin, upajo, da jim bo pri tem pomagala tudi uprava hotela.

C. Zupan

do 30 let: 1. Leben, 2. Udovč (oba Triglav), 3. Pogačnik (Podnart); od 30 do 40 let: 1. Medja (Triglav), 2. Rozman, 3. Jaklič (oba Sava); nad 40 let: 1. Jocif, 2. J. Pintar, 3. Vidic (vsi Sava); invalidi: 1. Bevc, 2. Furlan (oba Borec).

J. J.

SAPPORO'72

Kombinatorec Janez Gorjanc je v splošnem zadovoljil z 32. mestom. Njegov dosežek pa bi bil lahko boljši, če bi naša olimpijska vrsta prispevala v Sapporo vsaj nekaj dni prej, ne pa zadnja. Imel je premalo časa za priprave!

Bolj slabo so startali naši hokejisti v B skupini. Prvi dve srečanjih so izgubili, in sicer v Norveško z 2:5 in z ZRN z 2:6. Upajmo, da bodo uspešnejši v igrah s Švicaro in Japonsko.

Danes bo prvič nastopil Marko Kavčič v veleslalomu. V Sapporu bo namreč na sporednu v sredo prvi tek veleslaloma, drugi tek pa bo v četrtek. V petek pa se bodo pomerili skakalci na veliki skakalnici.

J. J.

Prvič veleslalom na Šmarjetni gori

Sportno društvo Sava je v nedeljo organiziralo mednarodni veleslalom na Šmarjetni gori. Udeležba je bila izredno dobra, saj je nastopilo blizu 80 tekmovalcev v treh starostnih skupinah.

Vrstni red — ženske: 1. Jocif (Olimpija), 2. S. Bajzelj,

3. Medja (oba Triglav); moški

Teden slovenske drame

CETRTEK, 10. februarja

Zarko Petan: RAJ NI RAZPRODAN, Mestno gledališče ljubljansko

PETEK, 11. februarja

A. T. Linhart: TA VESELI DAN ali MATICEK SE ZENI, SNG Maribor

SOBOTA, 12. februarja

Jaka Štoka: TRIJE TIČKI, SNG TRST

NEDELJA, 13. februarja

Tone Partljič: NAJ POJE CUK, Primorsko dramsko gledališče — Nova Gorica

PONEDELJEK, 14. februarja

Razgovor »Teden slovenske drame«: PERSPEKTIVE SLOVENSKEGA GLEDALISCA DANES — Uvodna beseda: dr. Bratko Kreft, prireja Prešernovo gledališče s sodelovanjem Kluba kulturnih delavcev Kranj.

Vse predstave se bodo začele ob 19.30 razen predstave v nedeljo, 13. februarja, ki se bo začela ob 16. uri.

Prešernovo gledališče Kranj je v tork za letošnji »Teden slovenske drame« pripravilo novitet, krstno izvedbo komedije Toneta Partljiča »Tolmun in kamen« v režiji Staša Potočnika, scenografa Saša Kumpa, kostumografa inž. arh. Milene Kumrove, z naslednjimi igralci: Ireno Šiling, Vladom Uršičem, Bibo Uršič, Tinjetom Omanom, Cvetom Severjem in Jožetom Vunškom.

Posebej velja omeniti razgovor »Teden slovenske drame« PERSPEKTIVE SLOVENSKEGA GLEDALISCA DANES, za katerega je dalo pobudo Prešernovo gledališče skupaj s Klubom kulturnih delavcev Kranj in na katerega so povabljeni vsi avtorji in režiserji prireditve kakor tudi dramaturgi in vodje gledališč ter ostali pomembni dejavniki slovenskega gledališkega prostora. Razgovor, ki ga bo uvedel dr. Bratko Kreft, bo nedvomno osvetlil vsaj nekatere aspekte oziroma možnosti slovenskega gledališča in njegovih naporov za čimvečjo prodornost in kvaliteto.

Naj cenjene gledalce opozorimo še na rezervacijo vstopnic, in to vsak dan dopoldne od 10. do 12. ure po telefonu oziroma osebno v pisarni gledališča ter uro pred začetkom predstave pri gledališki blagajni. — Prešernovo gledališče kakor tudi pokrovitelj letošnjega »Teden slovenske drame« Kulturna skupnost Kranj v sodelovanju delovnih organizacij Sava — Iskra — Planika — Tekstilindus — IBI upata, da bo prireditve uspela vsaj tako kot je lani in da se bo z novimi pridobitvami — npr. včerajšnja podelitev Prešernovih nagrad v gledališču in pa razgovor »Teden slovenske drame« ponedeljek, 14. februarja — uveljavila tako, kot je to primerno spominu našega največjega pesnika.

V prostorih delavskega doma je bila pred dnevi podelitev priznanj za najboljše ekipe in poramezne na petih letnih športnih igrah občinskega sindikalnega sveta Kranj. — Foto: B. Malovrh

Pravica do dela za vse

Prihodnji mesec bo leto dni, odkar je bil pri posebni osnovni šoli v Kranju ustanovljen oddelek za delovno usposabljanje srednje duševno prizadetih otrok brez vsake vzgoje (če izvazemo starše) in usposabljanja za delo. Gorenjske občine so se že pred kaklim osmimi leti dogovarjale za skupen zavod, kasneje pa so ta problem rešile ločeno. Rezultat tega sta le dva oddelka s 13 otroki v Kranju in s 7 otroki v Škofji Loki. Za sedaj je tako, da Gorenjska glede tega še ne more uresničevati določil zakona, ki vsem otrokom daje pravico do vzgoje in izobraževanja.

Sliko družbene zapuščenosti teh otrok pa morda na vsezadnje le ni tako črna. Vsaj v Kranju se že precej kaže prava življenjska perspektiva za te otroke, ne tako kmalu sicer, a vendarle. Po preselitvi posebne osnovne šole v novo zgradbo, ki jo bodo začeli v skladu z načrtom graditi to pomlad, naj bi v stari stavbi organizirali

zaščitne delavnice. Tu bi srednje prizadeti otroci opravljali njim primerno delo, ter tako z zaslužkom pomagali staršem ali skrbnikom pri svojem vzdrževanju. Organizacija zaščitnih delavnic je povezana tudi z razumevanjem in predvsem dobro voljo delovnih organizacij v občini in v celotni regiji. Otroci v takih delavnicih lahko opravljajo le lažja dela, ki zahtevajo le ročno spretnost (sortiranje, pakiranje itd.). Taka opravila pa so v maršrutah, katerih delovni organizaciji, neekonomična, za zapošljitev duševno prizadetih otrok pa posebno primerna. Morda bi bilo treba le še opraviti s predsedki delovnih organizacij, pa bi v skrbi za duševno prizadete otroke, ki imajo brez dvoma pravico do dela, ujeli dežele, ki so s takimi prizadetvami že korak pred nami. V Kranju se bo tako sodelovanje z industrijo morda uresničilo že prakmalu.

L.M.

Potrošniki izkoristite enkratno priložnost!

»LOKA« Škofja Loka vam nudi v svojih prodajalnah:

SVINJSKO MESO V LASTNEM SOKU

300 g 4,45 din

GOVEJE MESO V LASTNEM SOKU

300 g 4,30 din

SE PRIPOROCAMO!

